

Vlaams
Parlement

vergadering **C10**
zittingsjaar 2015-2016

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening,
Energie en Dierenwelzijn

van 7 oktober 2015

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Andries Gryffroy aan Annemie Turtelboom, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over de beslissing van het Brusselse hof van beroep inzake de bevoegdheid van de Vlaamse Regulator van de Elektriciteits- en Gasmarkt (VREG) voor de verwerking van de historische schulden van groenestroomcertificaten – 2780 (2014-2015)	5
VRAAG OM UITLEG van Johan Danen aan Annemie Turtelboom, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over de aangekondigde extra heffing op de energiefactuur met het oog op het wegwerken van door subsidiëring van groene energie ontstane schulden – 3079 (2014-2015)	6
VRAAG OM UITLEG van Andries Gryffroy aan Annemie Turtelboom, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over het schrappen van het Waalse prosumementarief – 2781 (2014-2015)	7
VRAAG OM UITLEG van Rob Beenders aan Annemie Turtelboom, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over het doorrekenen van verbrekingsvergoedingen via de slotfactuur van energieleveranciers – 2836 (2014-2015)	9
VRAAG OM UITLEG van Peter Van Rompuy aan Annemie Turtelboom, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over het doorrekenen van de btw-verhoging op elektriciteit – 2852 (2014-2015)	10
VRAAG OM UITLEG van Robrecht Bothuyne aan Annemie Turtelboom, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over de impact van de stijgende elektriciteitsprijs op elektrisch verwarmen – 2855 (2014-2015)	
VRAAG OM UITLEG van Johan Danen aan Annemie Turtelboom, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over het effect van de prijsstijgingen van de elektriciteitsfactuur op bezitters van warmtepompen – 2985 (2014-2015)	12
VRAAG OM UITLEG van Robrecht Bothuyne aan Annemie Turtelboom, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over de steun aan biogasinstallaties – 2856 (2014-2015)	16
VRAAG OM UITLEG van Robrecht Bothuyne aan Annemie Turtelboom, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over de REG-premies voor bedrijven – 2893 (2014-2015)	18
VRAAG OM UITLEG van Andries Gryffroy aan Annemie Turtelboom, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over het Renovatiepact – 3008 (2014-2015)	22

VRAAG OM UITLEG van Valerie Taeldeman aan Annemie Turtelboom, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over het Renovatiepact – 3023 (2014-2015)	
VRAAG OM UITLEG van Rob Beenders aan Annemie Turtelboom, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over de plannen voor energierenovatie – 3072 (2014-2015)	22
VRAAG OM UITLEG van Andries Gryffroy aan Annemie Turtelboom, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over het advies van de SERV en de Minaraad over diepe aardwarmte – 3009 (2014-2015)	
VRAAG OM UITLEG van Robrecht Bothuyne aan Annemie Turtelboom, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over diepe geothermie en groene warmte – 10 (2015-2016)	26
VRAAG OM UITLEG van Andries Gryffroy aan Annemie Turtelboom, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over het EPC-atteest voor huurwoningen – 3010 (2014-2015)	29
VRAAG OM UITLEG van Tinne Rombouts aan Annemie Turtelboom, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over het actieplan energiefraude – 3017 (2014-2015)	31
VRAAG OM UITLEG van Johan Danen aan Annemie Turtelboom, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over het energiepact – 3042 (2014-2015)	
VRAAG OM UITLEG van Robrecht Bothuyne aan Annemie Turtelboom, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over het energiepact – 9 (2015-2016)	
VRAAG OM UITLEG van Andries Gryffroy aan Annemie Turtelboom, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over de energievisie en het energiepact – 33 (2015-2016)	34
VRAAG OM UITLEG van Andries Gryffroy aan Annemie Turtelboom, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over de Europese energieregels – 31 (2015-2016)	39
VRAAG OM UITLEG van Andries Gryffroy aan Annemie Turtelboom, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over de Klimaatdoelstellingen – 34 (2015-2016)	
VRAAG OM UITLEG van Andries Gryffroy aan Annemie Turtelboom, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over de Waalse groene energiequota – 35 (2015-2016)	40
VRAAG OM UITLEG van Andries Gryffroy aan Annemie Turtelboom, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over de energielening – 36 (2015-2016)	44

VRAAG OM UITLEG van Andries Gryffroy aan Annemie Turtelboom,
viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van
Begroting, Financiën en Energie, over de uitrol van de slimme meter
– 86 (2015-2016)

46

VRAAG OM UITLEG van Andries Gryffroy aan Annemie Turtelboom, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over de beslissing van het Brusselse hof van beroep inzake de bevoegdheid van de Vlaamse Regulator van de Elektriciteits- en Gasmarkt (VREG) voor de verwerking van de historische schulden van groenestroomcertificaten – 2780 (2014-2015)

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: De heer Gryffroy heeft het woord.

Andries Gryffroy (N-VA): Deze vraag is uiteraard misschien al een klein beetje achterhaald, alhoewel het antwoord bij dezen toch duidelijk zou kunnen worden weergegeven. Op 30 juni 2015 heeft de rechtbank een uitspraak gedaan en gezegd dat door de zesde staatshervorming de Vlaamse Regulator van de Elektriciteits- en Gasmarkt (VREG) bevoegd is om de hoeveelheid van de achterstallige groenestroomcertificaten (GSC) te bepalen en daarvoor een beroep moet doen op een overzicht van de Commissie voor de Regulering van de Elektriciteit en het Gas (CREG).

Mijn vraag is vrij eenvoudig. Heeft de VREG ondertussen dit overzicht gekregen van de CREG? Is er al een planning afgesproken? Aangezien deze vraag van drie maanden geleden dateert, denk ik wel dat er al een planning afgesproken zal zijn.

Zal de VREG eindelijk zijn verantwoordelijkheid opnemen of zal hij met de CREG blijven discussiëren over deze bevoegdheid?

De voorzitter: Minister Turtelboom heeft het woord.

Minister Annemie Turtelboom: De VREG is gestart met zijn analyse op basis van de documenten die de CREG eind augustus heeft aangeleverd. Volgens de eerste vaststellingen zijn deze documenten niet volledig. De VREG is in dezen onafhankelijk. Ze hebben me wel op de hoogte gebracht van het feit dat ze een consultatie zouden houden. Eind juli heeft de VREG deze consultatie gelanceerd met betrekking tot het begin van het proces van verwerking van de historische saldi.

Uiteraard zal de VREG zijn verantwoordelijkheid opnemen. De consultatie zal uitmonden in een beslissing van de VREG. De VREG is in dezen de bevoegde autoriteit die ook zal instaan voor de concrete uitvoering van de beslissing.

Er zijn geen discussiepunten tussen CREG en VREG. De VREG kan alleen vaststellen dat de CREG vanaf 2010 geen exhaustief regulatorisch toezicht op de distributienetbeheerders heeft uitgevoerd, waardoor hij zich genoodzaakt ziet zelf tot de vaststelling en de bestemming van de saldi over te gaan. Omdat de CREG het niet gedaan heeft, moet de VREG het nu dus doen.

De voorzitter: De heer Gryffroy heeft het woord.

Andries Gryffroy (N-VA): Dat is wel straf. De informatie is onvolledig en kan door de CREG ook niet volledig gemaakt worden en moet dus vervolledigd worden door eigen studiewerk door de VREG. Dat is de conclusie. Ik heb daar verder geen commentaar bij.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Johan Danen aan Annemie Turtelboom, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over de aangekondigde extra heffing op de energiefactuur met het oog op het wegwerken van door subsidiëring van groene energie ontstane schulden – 3079 (2014-2015)

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: De heer Daenen heeft het woord.

Johan Danen (Groen): Minister, vlak voor de vakantie kondigde u onder andere aan dat de meeste gezinnen een beperkte stijging van de energiefactuur mogen verwachten door een extra heffing. Via deze extra heffing wilt u bepaalde schulden wegwerken die ontstaan zijn door de subsidiëring van groene energie. Ik hou het bewust vaag in mijn inleiding, omdat de communicatie die ik op dat moment van u gekregen heb, ook heel vaag was.

Over de aangekondigde extra heffing om een deel van de schuldenberg weg te werken, is geen enkel document of geen enkele beslissing te vinden. Op welk deel van de schulden, die ontstaan zijn als gevolg van de subsidiëring van groene energie, heeft deze heffing betrekking? Op basis van welke beslissing hebt u deze uitspraak gedaan? Zijn er documenten raadpleegbaar die deze uitspraak zijn voorafgegaan?

U verklaarde in de media dat het hier om een beperkte stijging van de energiefactuur zou gaan. Het woord 'beperkt' is voor heel veel interpretaties vatbaar. Hoe groot is de verwachte stijging van de energiefactuur? Hoe wordt deze heffing berekend? Vanaf wanneer zal deze heffing worden geheven?

Deze extra heffing zou dus moeten dienen om een deel van de schuldenberg af te bouwen. Volgens de media zou u dat op vijf jaar willen doen. Klopt deze termijn? Waarom vijf jaar? Hoe wordt die heffing gespreid over huishoudens en bedrijven?

De voorzitter: Minister Turtelboom heeft het woord.

Minister Annemie Turtelboom: Op 17 juli 2015 werd in de schoot van de Vlaamse Regering afgesproken om via regeringsamendementen op het Tarievendecreet aanpassingen voor te stellen aan de certificaten systemen. De aanpassingen hebben onder andere betrekking op de afschaffing van de totale bandingcoëfficiënt (Btot) en de verhoging van het groenestroomcertificatenquotum, wat ervoor zorgt dat er meer certificaten zullen moeten worden ingediend. Deze aanpassingen zullen ervoor zorgen dat er nu ongeveer evenveel certificaten moeten worden ingediend als er worden toegekend, waardoor de certificatenoverschotten niet verder zullen toenemen. Deze amendementen werden inmiddels aan de Raad van State voorgelegd en zullen binnenkort worden ingediend in het Vlaams Parlement.

Om evenwel de historische certificatenoverschotten ter waarde van 1,1 miljard euro aan te pakken en om ervoor te zorgen dat ook de nieuwe installaties die nog nodig zijn om de doelstellingen te realiseren, gefinancierd kunnen worden, werd op 17 juli 2015 eveneens afgesproken om de piste van een heffing te bewandelen. Die piste heeft onder andere het voordeel dat certificatenkosten dan goedkoper, met name zonder btw, kunnen worden doorgerekend. Dat maakt toch wel een groot verschil. Het belang van die piste neemt toe door de beslissing van de federale overheid om de btw op elektriciteit te verhogen. De modaliteiten van deze heffing worden nu uitgewerkt en worden op zeer korte termijn voorgesteld. Het zal dan mogelijk zijn om de precieze impact op de factuur van diverse klantengroepen toe te lichten. Het is in ieder geval de bedoeling om de aanrekening van de heffing zo snel mogelijk te starten en om tegen 2021 – dus over vijf jaar – de certificatenoverschotten af te

bouwen. Dit is een evenwichtsoefening. Een tragere afbouw doet de prefinancieringskosten op deze schulden onnodig oplopen. Een snellere afbouw zou een te grote impact op de elektriciteitsfactuur hebben. Bovendien werd het niet wenselijk geacht om nog omvangrijke historische certificatenkosten naar de toekomst door te schuiven aangezien dan nog bijkomende energietransitiekosten zullen wegen op de energiefactuur.

Die vijf jaar is dus echt wel gekozen om een evenwicht te bewaren tussen het wegwerken, maar toch ook wegwerken op een haalbare manier, en om ervoor te zorgen dat we ook de plannen voor nieuwe installaties rond wind- en zonne-energie al meerekenen in wat we verwachten voor de toekomst. Dit om te voorkomen dat er nu een stijging is, dan nog eens een stijging, en nog eens stijging. We willen dus een traject voor de komende vijf jaar dat we kunnen bewandelen om onze doelstellingen ook te halen.

De voorzitter: De heer Danen heeft het woord.

Johan Danen (Groen): Ik begrijp dus dat er momenteel geen documenten beschikbaar zijn daarover. De VREG moet hierover niet worden aangesproken: heb ik dat goed begrepen? Het gaat over overschotten die er nu zijn, en die wilt u voor een stuk wegwerken door de quota te verhogen. Heb ik dat ook goed begrepen?

Minister Annemie Turtelboom: Ja, omdat dit gaat over de certificatenoverschotten.

Johan Danen (Groen): U wilt die heffing daarin zien. U wilt de quota verhogen ...

Minister Annemie Turtelboom: Bij de historische schulden zijn er eigenlijk twee onderdelen. Er zijn de groenestroomcertificaten, wat een bevoegdheid is van de VREG. Er zijn de overschotten, wat een bevoegdheid is van de Vlaamse Regering. Daarrond hebben wij in juli een beslissing genomen, en de komende weken zal het debat in het parlement kunnen worden gevoerd. Wij hebben de principiële beslissing genomen, we zijn nu met de praktische uitwerking bezig, en het zal decretaal veranderd moeten worden. De zaak zal dus in het parlement aan bod komen. We willen dus over vijf jaar de overschotten weg, rekening houdend met de plannen die we ook hebben voor de komende vijf jaar. Op deze manier kunnen we in deze legislatuur het probleem van de schuldenlast uit het verleden oplossen.

Johan Danen (Groen): Ik ben blij dat daarover een debat zal plaatsvinden, want dat was eigenlijk ook mijn vraag. We zullen dat debat houden op basis van documenten die op dat ogenblik beschikbaar zullen zijn.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Andries Gryffroy aan Annemie Turtelboom, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over het schrappen van het Waalse prosumementarief – 2781 (2014-2015)

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: De heer Gryffroy heeft het woord.

Andries Gryffroy (N-VA): Voor het politieke zomerreces heeft het hof van beroep in Luik het Waals prosumementarief vernietigd. Het is niet op dezelfde manier opgebouwd als het Vlaamse prosumementarief. Desalniettemin hebben we hier ook rechtszaken, onder meer van vzw Zonnestraal bij de Raad van State.

Onlangs zag ik een arrest van de Raad van State van 1 oktober waarin ze een halfslachtige uitspraak doen van: we zijn niet bevoegd.

Minister, zal de afschaffing van het Waalse prosumententarief gevolgen hebben voor de rechtszaak van vzw Zonnestraat? Uit het arrest van 1 oktober blijkt van niet; mijn vraag dateert van daarvoor. Moeten we volgens de afspraken in het Vlaams regeerakkoord niet versneld overstappen naar een partieel capaciteitstarief? Daarmee zouden we dat probleem onderuithalen.

De voorzitter: Minister Turtelboom heeft het woord.

Minister Annemie Turtelboom: De VREG heeft me verzekerd dat ze gestart zijn met de besprekingen die moeten leiden tot een grondige aanpassing van de tariefstructuur. Een meer capaciteitsgericht nettatarief is hiervan een belangrijk onderdeel. De invoering van de nieuwe structuur is voorzien per 1 januari 2018.

Er zijn drie redenen waarom een snellere invoering niet wenselijk is. De aanpassing van de structuur kan slechts na een grondige consultatie bij alle belanghebbenden. De aanpassing van de structuur kan slechts indien alle parameters die erin gebruikt worden, gekend of meetbaar zijn. De aanpassing van de structuur kan pas na aanpassing van de datasystemen van alle marktactoren, evenals het berichtenverkeer tussen netbeheerders en leveranciers. In de komende maanden zal de VREG een consultatie opstarten rond de voorgestelde wijzigingen in de tariefstructuur.

De decretale context in Vlaanderen en Wallonië is verschillend sinds de bevoegdheidsoverdracht per 1 juli 2014. Daarnaast is er ook een verschillende keuze inzake de voor tarificatie gebruikte tariefdrager, de capaciteit in Vlaanderen, virtuele afname in Wallonië. Volgens de raadsman van de VREG kan de uitspraak van het hof van beroep van Luik dan ook geen beslissende invloed hebben op de uitspraak van het voor Vlaanderen bevoegde rechtscollege.

De voorzitter: De heer Gryffroy heeft het woord.

Andries Gryffroy (N-VA): Bedankt, maar ik maak me enkel zorgen over die datum. 1 januari 2018 is een streefdatum. Dat betekent dat men nog twee jaar neemt om dat allemaal uit te werken. Bij het kleinste ongeluk zitten we aan 1 januari 2019, en dat is zelfs na de verkiezingen. Dan kunt u dat niet meer opnemen in uw energievisie. Het regeerakkoord sprak nochtans van 1 januari 2016. De huidige tarieven zijn eigenlijk een overgangsmaatregel. Ik maak me echt zorgen. Of zegt u dat u bevoegd bent en dat het die datum moet zijn? Of is de VREG bevoegd? Wie zal uiteindelijk de datum vastleggen? Is het de VREG, dan kunnen we volgende week het gesprek aangaan. Bent u het, dan wil ik dat nu weten.

De voorzitter: Minister Turtelboom heeft het woord.

Minister Annemie Turtelboom: Het is een bevoegdheid van de VREG, wij kunnen wel decretaal een datum vastleggen. De VREG is bevoegd om het capaciteitstarief vorm te geven.

De voorzitter: De heer Gryffroy heeft het woord.

Andries Gryffroy (N-VA): Ik onthoud: de bevoegdheid ligt bij de VREG maar we kunnen eventueel decretaal de datum vastleggen. *(Instemming van minister Annemie Turtelboom)*

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Rob Beenders aan Annemie Turtelboom, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over het doorrekenen van verbrekingsvergoedingen via de slotfactuur van energieleveranciers – 2836 (2014-2015)

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: De heer Beenders heeft het woord.

Rob Beenders (sp.a): Minister, mijn vraag is opgesteld tijdens de zomer toen het nieuws naar buiten kwam dat abonnees van Essent bij het wisselen van energieleverancier een soort verbrekingsvergoeding moesten betalen die onder een ander noemer werd geformuleerd. Die kost is illegaal en ontoelaatbaar, zeker omdat we de consumenten op tal van manieren stimuleren om de test te doen of ze wel bij de juiste energieleverancier zitten en om eventueel te switchen. Als de Vlaming er voordeel van heeft, moeten we te allen tijde vermijden dat er via allerlei obscure procedures toch meer moet worden betaald als men wisselt van leverancier.

Bent u ervan op de hoogte dat energieleveranciers via een forfait de afgeschafte verbrekingsvergoeding omzeilen en hierdoor de slotfactuur hoger maken dan wettelijk is vastgelegd? Hebt u dit probleem reeds besproken met de VREG en/of hun de opdracht gegeven om dit te onderzoeken? Welke verdere stappen gaat u ondernemen zodat elke Vlaming de garantie heeft dat wisselen van energieleverancier gratis gebeurt zoals wettelijk bepaald?

De voorzitter: Minister Turtelboom heeft het woord.

Minister Annemie Turtelboom: De problematiek van de forfaitaire aanrekening van de jaarlijkse vaste vergoeding heb ik inderdaad gevolgd en is me onder andere door de VREG gemeld. Het gaat hier echter om een federale bevoegdheid en dus moet op dat niveau worden onderzocht of deze praktijk al dan niet in strijd is met de federale regelgeving met betrekking tot het afschaffen van de verbrekingsvergoeding.

Ik ben het met u eens dat deze praktijk op termijn de dynamiek van de markt inzake het wisselen van energieleverancier – Vlaanderen staat hier in de top drie van de wereld en daar mogen we best fier op zijn – negatief kan beïnvloeden.

De VREG heeft wel een diepgaand onderzoek opgestart om de praktijken inzake de forfaitaire aanrekening van de jaarlijkse vergoeding in kaart te brengen. We hebben op het ogenblik weet van drie energieleveranciers die op algemene wijze de forfaitaire aanrekening toepassen, dat zijn Essent, OCTA+ en Mega, en één leverancier die dit in bepaalde omstandigheden doet, en dat is Elegant. Het onderzoek is niet volledig afgerond en dus kunnen deze resultaten onvolledig blijken. Wel heeft de VREG al stappen ondernomen om gebruikers van de V-test hierover beter te informeren door begeleidende teksten aan te passen en te verduidelijken.

De wetgeving is federaal, maar wij volgen het wisselen van leverancier op. Dat drukt de prijzen, we doen het zeer goed op dat vlak, ik wil dat echt bewaken. Dat is een aanzienlijke realisatie van Vlaanderen.

De voorzitter: De heer Beenders heeft het woord.

Rob Beenders (sp.a): Minister, het is juist om te blijven inzetten om mensen te stimuleren om de test te doen en om ervoor te zorgen dat ze bij de juiste leverancier zitten. Het is inderdaad een federale bevoegdheid. Ik denk dat de VREG zo constructief mogelijk moet meewerken om de factuur zo laag mogelijk

te houden voor de Vlaming. Ze kunnen een kwaliteitsvergelijking doen, dat zit in hun opdracht. Ik hoop dat de samenwerking met het federale verder even positief verloopt zodat de 'versluikte' verbrekingsvergoeding definitief en snel tot het verleden kan behoren.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Peter Van Rompuy aan Annemie Turtelboom, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over het doorrekenen van de btw-verhoging op elektriciteit – 2852 (2014-2015)

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: De heer Van Rompuy heeft het woord.

Peter Van Rompuy (CD&V): Minister, u zult me vergeven dat ik geen specialist in de materie ben. (*Opmerkingen. Gelach*)

Bij de btw-verlaging heeft men heel wat energieleveranciers de arm moeten omwringen om die onmiddellijk door te rekenen in de voorschotfactuur. Nu doet men het onmiddellijk. Hoe werkt het systeem van de voorschotfacturen?

Ik neem aan dat iedereen de aanpassing op zijn factuur heeft gezien in het kader van de taxshift. Daar sta ik overigens volledig achter. Voor de fiscaliteit is het de regel dat die onmiddellijk moet worden doorgevoerd. Geldt dat ook voor langdurige prijsdalingen? Dan zouden de mensen daarvan eerder kunnen genieten en niet alleen bij de eindafrekening aan het eind van het jaar of bij de aanpassing.

Minister, hebt u overleg gehad met de leveranciers over die implementatie? Hoe staat het met de prijsschokken? Hoe worden die doorgerekend in voorschotfacturen, zodat bijvoorbeeld prijsdalingen op het vlak van energie ook zouden kunnen worden verwerkt in de facturen die de mensen elke maand moeten betalen?

Dat was mijn vraag als niet-expert in deze materie.

De voorzitter: Minister Turtelboom heeft het woord.

Minister Annemie Turtelboom: Voorzitter, ook niet-experten hebben recht op vragen en vooral op duidelijke antwoorden. Ik ga dat nu proberen te geven.

De energieleveranciers hebben aangegeven dat – hoewel het op papier om een eenvoudige aanpassing van een parameter lijkt te gaan – de verhoging van de btw-voet van 6 naar 21 procent een bijzonder zware impact heeft op hun facturatie- en andere IT-systemen. Het feit dat hun klanten hierover snel geïnformeerd werden en de mogelijkheid kregen om hun voorschotbedragen aan te passen doet daar niets aan af.

Er moet mijns inziens een onderscheid gemaakt worden tussen prijsverhogingen en prijsverlagingen die onder de verantwoordelijkheid vallen van de energieleveranciers zelf en dus moeten worden gezien in het licht van de toch wel stevige concurrentiestrijd die woedt op de elektriciteits- en aardgasmarkten enerzijds, wat aansluit op de vorige vraag over het wisselen van energieleverancier, en van de prijswijzigingen die voortvloeien uit beslissingen van de overheid en van de regulatoren anderzijds. Commercieel geïnspireerde prijswijzigingen kunnen en moeten zonder enige vertraging toegepast worden.

Het veelvuldig en op zeer korte termijn opleggen van prijswijzigingen als gevolg van beslissingen van de overheid en van de regulatoren heeft ontegensprekelijk

een impact op de systemen van de energieleveranciers en veroorzaakt kosten voor hen die vaak aanzienlijk zijn, maar die – indien het bijvoorbeeld om de aanpassing van een heffing of een nettatarief gaat – geen enkel voordeel met zich meebrengen voor de energieleveranciers. De overheid en de regulatoren moeten zich bewust zijn van deze realiteit en hier maximaal rekening mee houden.

De voorzitter: De heer Van Rompuy heeft het woord.

Peter Van Rompuy (CD&V): Ik ben nu heel wat wijzer geworden. Met dit wijze antwoord zal ik het stellen.

Die voorschotfactuur blijft een beetje een raar beestje. Ik had graag wat meer inzicht gehad in de manier waarop hij werkt. Ik begrijp dat het een beetje te ingewikkeld is om er hier, bij een vraag om uitleg, een volledig zicht op te geven.

De voorzitter: De heer Gryffroy heeft het woord.

Andries Gryffroy (N-VA): Er was een bezorgdheid vanuit de sector zelf. Ik zag net dat een bepaalde energieleverancier vroeg om de btw-verhoging uit te stellen van 1 september tot een latere datum omdat hij het IT-probleem niet onder controle kreeg. Ik heb geantwoord dat als ze met uitstellen beginnen, zij de sector niet onder druk stellen om het klaar te krijgen. We hebben gezien dat de sector het klaar gekregen heeft door 24 uur op 24 te werken op de IT. Maar het was wel op tijd klaar.

Waarom krijgen we nu een voorschotfactuur en niet elke maand de correcte afrekening? Dat heeft te maken met het feit dat we geen slimme meters hebben. Daardoor kan het niet. Daar komen we straks op. Mijnheer Van Rompuy, als u nog even blijft, zult u misschien nog een deel van het antwoord op uw vraag krijgen. *(Opmerkingen van Peter Van Rompuy)*

De voorzitter: Minister Turtelboom heeft het woord.

Minister Annemie Turtelboom: Bij de voorschotfacturen neemt men altijd het voorschot. We weten niet definitief wat iemand gaat verbruiken. Dat moet je heel goed in het achterhoofd houden.

Vroeger kon men de tarieven maar om de vier jaar aanpassen. Nu is dat jaarlijks, door het decreet dat werd aangenomen. Het kan zelfs meer dan eenmaal per jaar. Wij kunnen dus veel sneller dan vroeger inspelen op wisselingen in de markt. Maar uiteraard hebben de leveranciers soms IT-problemen waardoor er toch een zekere vertraging op zit. Zij maken regelmatig die opmerking. Zij zeggen dat wij wel zeer strakke deadlines opleggen om de doorrekening te doen. Zij vinden dat veel zwaarder.

Voor mij is het van belang dat het tarief de prijs op de markt en de genomen politieke beslissingen weerspiegelt. Het mag niet zijn zoals in het verleden, toen je vier jaar aan een stuk een stabiel tarief had, terwijl er onder de waterlijn veel gebeurde dat niet kon worden doorgerekend. Als je beslissingen neemt met een positieve impact op de factuur, vind ik het belangrijk dat je dat duidelijk kunt maken, maar het omgekeerde moet ook mogelijk zijn.

Peter Van Rompuy (CD&V): Het is niet goed dat mensen, zelfs in de positieve zin, voor grote verrassingen komen te staan, en al zeker niet in de negatieve zin. Vandaar mijn vraag hoe dat nu juist werkt en hoe we kunnen vermijden dat mensen plots afrekeningen krijgen die ze totaal niet verwacht hadden.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Robrecht Bothuyne aan Annemie Turtelboom, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over de impact van de stijgende elektriciteitsprijs op elektrisch verwarmen – 2855 (2014-2015)

VRAAG OM UITLEG van Johan Danen aan Annemie Turtelboom, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over het effect van de prijsstijgingen van de elektriciteitsfactuur op bezitters van warmtepompen – 2985 (2014-2015)

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

Robrecht Bothuyne (CD&V): Verschillende beslissingen van verschillende overheden en instanties hebben een impact op de elektriciteitsprijs. Daar hadden we het al over in de vorige vragen. Een specifieke categorie die in het zicht komt, bestaat uit mensen die hun woning verwarmen met behulp van elektriciteit. Grosso modo zijn er twee grote groepen.

Er zijn diegenen die werken met een accumulatieverwarming, die meestal werd geïnstalleerd in de jaren 70-80. Deze vorm van verwarming werd in bepaalde regio's van ons land sterk gepromoot. Die kachels laden 's nachts op, om hun warmte overdag af te geven. Op die manier zorgen ze voor een permanent elektriciteitsverbruik 's nachts. Dat was in de jaren 70 bijzonder interessant in functie van de constante productie van de kerncentrales die toen werden gebouwd.

De tweede groep bestaat uit de mensen met een warmtepomp. Daar zijn een aantal subcategorieën. Er zijn verschillende soorten warmtepompen. Ook die vorm van verwarming werd gepromoot, maar dan vooral de voorbije jaren. Het is een duurzame vorm van verwarmen, een klimaatvriendelijk alternatief voor de klassieke verwarming op stookolie of aardgas. In principe zou er, als men daar ook groene elektriciteit bij gebruikt, helemaal geen fossiele brandstof aan te pas hoeven te komen.

Het is wat vreemd dat de overheid enerzijds warmtepompen gaat promoten en ondersteunen, zelfs met premies, terwijl zij anderzijds met verschillende beslissingen de elektriciteitsprijs de hoogte injaagt en op die manier de warmtepompen onaan-trekkelijker maakt. Daarover ontstond de voorbije zomer een discussie. Meerdere warmtepompeigenaars reageerden op de aangekondigde prijsstijgingen. De heer Gryffroy had in de pers verkondigd dat dat nonsens was. Anderen hadden een andere berekening. Ik denk dus, minister, dat het goed is om straks duidelijkheid te bieden over de impact van de tariefstijgingen voor eigenaars van een warmtepomp.

Minister, u hebt al meerdere keren aangegeven dat u op het vlak van groene energie vooruit wilt gaan. Met betrekking tot de accumulatieverwarming is er een specifiek aandachtspunt. De meeste zijn geïnstalleerd in de jaren 70. Veel van die installaties zijn aan vervanging toe. Misschien is het nuttig om de ondersteuning die daarbij bestaat, uit te breiden, om mensen ertoe aan te zetten om over te stappen op een alternatief – bijvoorbeeld een warmtepomp – voor accumulatieverwarming, waar toch een aantal nadelen aan verbonden zijn. De financiële ondersteuning vanuit de overheid zou daarbij in verhouding moeten staan tot de investering die gezinnen moeten doen om over te stappen.

Minister, welke impact hebben de genomen beslissingen effectief voor typegezinnen die met de diverse types warmtepompen of andere elektrische verwarming werken? Misschien hebt u daar een aantal simulaties of cijfervoorbeelden bij. Bent u de

mening toegedaan dat de impact van de tariefstijging beperkt zou moeten worden voor de gezinnen die geopteerd hebben voor een warmtepomp? Welke mogelijkheden ziet u om de impact van de tariefstijging te beperken voor gezinnen die verwarmen met een warmtepomp? Is het uw bedoeling om ook in te grijpen op de elektriciteitsfactuur van gezinnen die verwarmen met accumulatiekachels? Hoe zult u de gezinnen die verwarmen met accumulatiekachels, aansporen om over te stappen naar een duurzamer verwarmingssysteem?

De voorzitter: De heer Danen heeft het woord.

Johan Danen (Groen): Mijn vraag, specifiek gericht op de warmtepompbezitters, sluit hier erg bij aan. Het klopt inderdaad dat de stijging van de elektriciteitsprijzen niet alleen de financieel kwetsbaren treft, maar ook mensen die verwarmen met elektriciteit, en dus ook de mensen die een warmtepomp geplaatst hebben en als gevolg van die prijsstijging evenzeer het kind van de rekening zijn. Dat is jammer omdat warmtepompen een efficiënte bron van warmte zijn, met een hoog rendement. Ondertussen zijn er al meer dan 200.000 eigenaars van warmtepompen in Vlaanderen die overtuigd zijn van het duurzame karakter, maar zij dreigen nu een koude douche te krijgen, ondanks het feit dat ze voor een ecologische verwarmingsmethode gekozen hebben. In sommige gebieden in Vlaanderen tekenen we een stijging van de factuur op met 40 procent, waardoor bezitters van warmtepompen aankijken tegen een factuurstijging tot 1000 euro per gezin. Het varieert heel erg waar je woont, maar dat zijn gangbare bedragen.

Warmtepompen zijn vanwege hun efficiëntie populaire warmtebronnen in lage-energiewoningen. Wij krijgen vanuit die sector het signaal dat vanwege de duurdere energieprijzen en vanwege de onzekerheid van verdere prijsstijgingen in de toekomst, mensen weer gaan opteren voor puur fossiele warmtebronnen, namelijk stookolie of gas. Heel wat mensen die ik heb gehoord of die me hebben gemaild, zeggen dat ze eerst de keuze voor een warmtepomp wilden maken maar dat als gevolg van de stijging van de elektriciteitsfactuur, ze toch een andere keuze maken. Ik vind dat bijzonder jammer, en daarom mijn vragen.

Minister, zult u maatregelen nemen om de elektriciteitskosten van de bezitters van warmtepompen terug te schroeven? Ik dacht dat u daarover in de zomer iets had aangekondigd in de media, maar u hebt heel veel dingen aangekondigd, dus ik ben er niet meer zo heel zeker van. Zo ja, aan welke maatregelen had u gedacht en vanaf wanneer zouden deze maatregelen van kracht zijn? Dat meer mensen opnieuw zouden kiezen voor een klassieke warmtebron die werkt op basis van fossiele brandstoffen, mag gerust een ongewenst effect worden genoemd. Hoe denkt u deze trend te doen keren?

De voorzitter: Minister Turtelboom heeft het woord.

Minister Annemie Turtelboom: Het is inderdaad correct dat iedere prijsverhoging meer gevoeld wordt door een grotere elektriciteitsverbruiker gezien deze verhogingen gelinkt zijn aan het verbruik. En inderdaad, een btw-verhoging van 6 naar 21 procent heeft een grote impact. Dat is wel een federale bevoegdheid, maar de gevolgen zijn er voor de consumenten. Daarnaast moet ook wel vermeld dat een eigenaar van een warmtepomp enkel de elektriciteitsrekening heeft en geen andere warmtefactuur, maar dit doet niets af aan het feit dat een verhoging van de factuur die gelinkt is aan het verbruik in deze categorie, een grotere impact heeft op de factuur.

Ik wil aangeven dat de trend die men meent te mogen vaststellen, nog niet wordt bevestigd door marktgegevens. De warmtepompsector heeft nog niet aangegeven dat die vrees bestaat en heeft nog op geen enkele manier gevraagd om de vrees te komen toelichten. De vrees die er is, zien we op dit moment dus niet op basis van de gegevens die ik nu heb.

Buiten de reeds operationele maatregelen om het energieverbruik in onze woningen te beperken, zoals de energieprijzen en de energieleningen, plan ik momenteel geen extra maatregelen ten gunste van de bezitters van warmtepompen. Ik laat het Vlaams Energieagentschap (VEA) wel onderzoeken of het huidige premiestelsel nog voldoende aantrekkelijk is om een investering in een warmtepomp in overweging te nemen. Ik ben er niet van overtuigd dat de duurdere elektriciteitsprijzen zullen leiden tot een daling van de investeringsbereidheid in de warmtepomptechnologie. Het Vlaams Energieagentschap verwacht de komende jaren een verdere gestadige groei van het aantal geplaatste warmtepompen.

Het VEA zal de marktevolutie van nabij opvolgen. Indien de vrees van de warmtepompsector kan worden onderbouwd met concrete cijfergegevens, zal ik zeker voorstellen laten uitwerken voor de nodige marktstimulerende maatregelen. In het verleden is er nog een premieregeling geweest om accumulatiekachels te vervangen in sociale woningen. Deze is nooit echt succesvol geweest. De vervanging van een accumulatiekachel vereist immers zeer ingrijpende renovatiewerken die enkel maar worden uitgevoerd wanneer iemand al van plan is om een totaalrenovatie te doen. Dan neemt men dat mee. Als men niet van plan is te renoveren, dan blijft die drempel om het te doen, te hoog, zo merken we uit het verleden.

Maar ik volg het zeker op de voet, want ik ben me bewust van de grote impact op de factuur voor de warmtepompgebruikers.

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

Robrecht Bothuyne (CD&V): Minister, dank u wel. Ik ben blij dat u zich bewust bent van de problematiek. Dat is altijd een eerste stap. Alleen hebt u mij een klein beetje in verwarring gebracht. U zegt enerzijds dat u geen enkel signaal krijgt dat er een probleem is. Anderzijds bent u zich bewust van het probleem en bent u eventueel zelfs bereid om maatregelen te nemen, maar u gaat er op korte termijn wel geen nemen. In uw antwoord zit een beetje van het een en een beetje van het ander. Nu, als christendemocraat kan ik daarmee leven. Het is wel belangrijk dat dit wordt opgevolgd.

Ik had gevraagd om de impact van die tariefstijging wat concreter te maken aan de hand van typegezinnen. Dat hebt u in uw antwoord niet direct meegegeven. Wat betreft de premie voor de ombouw van accumulatieverwarming, klopt het dat dat in het verleden nooit een groot succes was. Het gaat, zoals u zelf aangeeft, over aanzienlijke investeringen. Ik weet dat u in functie van de hervorming van het premiestelsel van rationeel energiegebruik (REG) conform het regeerakkoord werkt in functie van het beter ondersteunen van totaal-renovatie. Dan zou een versterkte premie voor de ombouw van een accumulatieverwarming richting bijvoorbeeld warmtepompen daar perfect in passen. Ik hoop dat u dat meeneemt. Het gaat trouwens niet alleen over de sociale woningen. Er zijn ook veel andere woningen die met accumulatie verwarmen en waar investeringen op til zijn.

Minister, kunt u als het mogelijk is, eventueel achteraf, de simulatie naar typegezinnen overmaken, zoals gevraagd? Dat zou interessant zijn om duidelijkheid te scheppen.

De voorzitter: De heer Danen heeft het woord.

Johan Danen (Groen): Minister, ik dank u voor het antwoord. Ik vind het een beetje vreemd dat de sector u nog niet heeft gecontacteerd. Ik denk dat dat wel zal gebeuren in de nabije toekomst. Alleszins is het goed dat u voor een stuk preventief werkt, in die zin dat u het VEA laat berekenen of het nog een verantwoorde keuze is. Natuurlijk zijn er heel wat parameters die variëren. Dat geldt trouwens ook voor meer fossiele warmtebronnen waar je nu heel weinig zicht op kunt hebben hoe dat in de toekomst zal zijn.

Het zou toch zo moeten zijn dat we maximaal inzetten op ecologische keuzes van mensen, zeker als het over verwarming gaat, iets wat ze de komende twintig, dertig, veertig of vijftig jaar in hun woning nodig zullen hebben. Ik wil oproepen om waakzaam te zijn, want er zal een moment komen dat warmtepompbezitters of mensen die erin willen investeren, toch zullen zeggen dat het allemaal veel te duur wordt. U weet ook hoe dergelijke dingen gaan. Dat wordt een zichzelf voorspellende waarheid na een tijd. Ik zou niet willen dat we op dat moment komen met een echte stop op de investeringen in warmtepompen. Ik hoop dat u op dat vlak nog wat preventieve maatregelen zult nemen.

De voorzitter: De heer Gryffroy heeft het woord.

Andries Gryffroy (N-VA): Ik heb een paar opmerkingen. Ten eerste vind ik het ongelukkig dat men spreekt van 'warmtepompen'. We hebben twee types warmtepompen, de lucht-waterwarmtepomp en de water-waterwarmtepomp. In al mijn berekeningen die ik gedurende 25 jaar gemaakt heb – ik heb de simulaties hier voor me – was er altijd dezelfde conclusie wanneer iemand mij vroeg wat hij moet plaatsen in zijn woning, namelijk ofwel een simpele condenserende gasketel ofwel een lucht-waterwarmtepomp, dus de klassieke warmtepomp die op het dak of ergens buiten staan, ofwel een warmtepomp met boringen. Het goedkoopste qua investering en qua verbruik in euro was niet de lucht-waterwarmtepomp, integendeel, dat was de duurste. De goedkoopste was de condenserende aardgasketel en in tweede instantie de water-waterwarmtepomp, mits het betalen van een meerprijs, want de boringen en de water-waterwarmtepompen kosten geld, maar met een terugverdientijd, afhankelijk van de premies die soms wijzigen in de tijd, van tussen de acht en de twaalf jaar. Dat is de discussie.

Als men hier weer spreekt over warmtepompen ... Ik ga niet akkoord met de discussie, want ik ben altijd tegenstander geweest van de klassieke lucht-waterwarmtepomp, die momenteel nog altijd ondersteund wordt in de energiepremies. Dat is geen energetisch nuttig toestel. Je kunt het enkel maar hebben over die laatste categorie.

En wat die laatste categorie betreft, kun je erover discussiëren of je die energiepremies moet optrekken of niet, maar we moeten verhinderen dat we in de toekomst zouden werken met specifieke premies voor specifieke situaties. We moeten gaan naar algemene premies voor algemene situaties. Let dus alstublieft op met de definitie van warmtepompen. Daarom heb ik ook zo gereageerd in de media, om erop te wijzen dat ik totaal andere berekeningen had.

Het is wel eigenaardig dat we nu gecontacteerd zouden kunnen worden door fabrikanten en leveranciers van warmtepompen. Ze hebben mij nog niet gebeld, dus er is nog geen nood. En ik hoor de producenten van PV-panelen ook niet, want die doen nu wel niet meer profijt als de btw verhoogd is. Die heb ik ook niet gehoord.

De voorzitter: De heer Danen heeft het woord.

Johan Danen (Groen): Als men een minister contacteert, is het soms al heel ver gevorderd of zelfs al te laat. Ik zou er dus toch voor willen pleiten om preventief op te treden. En ik bedoelde ook die laatste groep warmtepompen waar de heer Gryffroy naar verwees.

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

Robrecht Bothuyne (CD&V): Ik had net omwille van die discussie gevraagd naar de simulaties van de verschillende types warmtepompen en de typegezin- nen die daarmee werken. Ik ga ervan uit dat die informatie achteraf nog komt.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Robrecht Bothuyne aan Annemie Turtelboom, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over de steun aan biogasinstallaties – 2856 (2014-2015)

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

Robrecht Bothuyne (CD&V): Voorzitter, minister, collega's, in augustus heeft het Vlaams Energieagentschap (VEA) een rapport voorgesteld met prognoses en een evaluatie van de subdoelstellingen voor groene stroom. Voor biogas rekent het VEA op een jaarlijks bijkomend vermogen van 4 megawatt. Die positieve prognose lijkt echter niet te stroken met de noodkreten die ons vanuit de biogas-sector en de sectorfederatie bereiken. Die signalen zullen zeker ook al tot bij de minister gekomen zijn.

Het gaat hier meer specifiek over de groep van de covergisters. Covergisters zetten een mengeling van mest, energierijke landbouwproducten of organisch biologisch afval via anaerobe vergisting om tot biogas. Biogas was in 2014 goed voor 696 gigawattuur aan elektriciteit, toch ruim 10 procent van de totale geproduceerde hoeveelheid groene stroom in Vlaanderen.

FeBiGa, de Federatie van Belgische Biogasbedrijven, geeft aan dat ongeveer de helft van de vergisters in Vlaanderen in de loop van deze legislatuur op het einde van hun tienjarige periode van gewaarborgde minimumsteun komen. Als gevolg van de onduidelijkheid over een eventuele verlenging daarvan, is het absoluut niet zeker of die installaties ook na afloop van die steunperiode nog elektriciteit zullen kunnen produceren.

FeBiGa is al bij het VEA gaan aankloppen om meer duidelijkheid te krijgen over een eventuele verlenging van de gewaarborgde minimumsteun en om zicht te krijgen op de ordegrrootte van die toekomstige steun. Het VEA kan en mag daar echter nog geen uitspraak over doen, omdat men zich voor een uitspraak op het einde van een tienjarige periode moet baseren op de meest recente gegevens.

De onduidelijkheid over de eventuele verlenging van de steun geeft aanleiding tot heel wat onzekerheid bij de exploitanten van de biogasinstallaties. Die onzekerheid zal er meer dan waarschijnlijk voor zorgen dat noodzakelijke investeringen op de helling komen te staan of niet zullen gebeuren. Zo is onder andere een regelmatig onderhoud van de installatie noodzakelijk om een goede en betrouwbare bedrijfszekerheid te garanderen. Daarnaast zullen ook nu al, nog voor de periode van tien jaar is afgelopen, de nodige investeringen moeten gebeuren om de verdere levensduur van de installaties te verzekeren. Zonder die investeringen zullen de installaties zeker niet meer bedrijfszeker zijn na afloop van de tienjarige periode, terwijl we dat, in functie van de prognose die het VEA voor onze groenestroomdoelstellingen maakt, wel degelijk nodig hebben.

Om die onzekerheid weg te nemen, stelt FeBiGa voor dat het VEA al na zeven jaar, op basis van de op dat moment beschikbare gegevens, een inschatting maakt van de steun die de biogasinstallaties nog zouden kunnen krijgen na afloop van de tienjarige periode. Op basis van die schatting van de verdere ondersteuning zouden uitbaters en investeerders kunnen oordelen of ze het nog wenselijk achten om verder te investeren. En als de tienjarige periode is afgelopen, kan het VEA dan op basis van de meest recente gegevens de effectieve toekomstige steun voor de biogasinstallatie berekenen. Om dat voorstel in de praktijk om te zetten, zullen echter de nodige aanpassingen aan de wetgeving moeten gebeuren, zodat het VEA ook effectief die inschatting kan en mag maken.

Rekening houdend met de Europese doelstelling rond hernieuwbare energie en de inspanningen die nog geleverd moeten worden om die doelstelling te bereiken, mogen we deze bron van groene elektriciteit absoluut niet verloren laten gaan. Ik denk dat u het daarmee eens zult zijn, minister.

Daarenboven zijn er mogelijk nog andere installaties voor groene stroom die met een nakende onzekerheid in verband met hun steun te maken hebben en voor wie die aanpassing van de regelgeving eveneens wenselijk zou zijn. Zult u stappen ondernemen om die onzekerheid voor de vergistingsinstallaties weg te nemen? Zo ja, op welke manier zult u dat doen? Welk potentieel ziet u voor de biogassector inzake de productie van groene stroom? Hoe wilt u dat realiseren? Plant u bijkomende ondersteuningsmaatregelen of een verandering aan het steunregime voor de biogassector?

De voorzitter: Minister Turtelboom heeft het woord.

Minister Annemie Turtelboom: Mijnheer Bothuyne, uw vraag verwoordt heel duidelijk een bezorgdheid vanwege de biogasinstallaties, meer bepaald over de langdurende onduidelijkheid over de omvang van de certificatensteun voor biogasinstallaties in verlengingsperiodes.

Het voorstel van de sector om een voorlopige bandingfactor te berekenen in het zevende exploitatiejaar, botst evenwel op een groot aantal praktische bezwaren, waardoor de gevraagde voorspelbaarheid niet gerealiseerd wordt. Het voorstel is bovendien in tegenspraak met het regeerakkoord en zou het gelijkheidsprincipe schenden, indien men het enkel zou toepassen op biogasinstallaties. In het regeerakkoord zeggen we: "We hervormen en vereenvoudigen het certificatenstelsel voor groene stroom en warmte-krachtkoppeling (WKK) en maken het waar nodig conform aan nieuwe Europese regelgeving."

Ik werk echter aan een initiatief om meer zekerheid en stabiliteit te brengen voor de biogassector. Aangezien dat initiatief een wijziging impliceert van de regeling van de groenestroomcertificaten, moet ik er extra omzichtig mee omspringen. Ik heb juridisch advies gevraagd, en op basis van dat advies, de input van de sector en van het VEA, zal ik de komende weken een aantal beslissingen nemen. Daarna zal ik, als we eruit geraken, het legistische proces in gang zetten.

Het potentieel voor de biogassector in het laatste VEA-rapport is vooral gebaseerd op concrete projecten die in de pijplijn zitten. Zo schatten we dat het vermogen aan biogasinstallaties van 2013 tot 2020 met ongeveer 35 megawatt zal groeien. Daardoor zou de geproduceerde hernieuwbare energie ongeveer 20 procent hoger liggen dan de destijds vooropgestelde subdoelstellingen voor 2020.

Concreet is er in 2017 een bijkomend biogasproject van 3 megawatt gepland, waarvoor al een milieuvergunning is toegekend. In 2018 zijn er twee bijkomende geplande projecten, met een totaal vermogen van 15 megawatt. Voor beide projecten moeten nog vergunningen worden aangevraagd. Met die geplande projecten worden de indicatieve subdoelen overschreden. Ook de afgelopen jaren werden de indicatieve doelstellingen voor biogas overschreden. Zo gingen de subdoelstellingen, vastgelegd door de Vlaamse Regering in januari 2014, uit van een gemiddelde jaarlijkse groei van 4 megawatt. Volgens de inventaris duurzame energie werd er in 2013 9 megawatt elektrisch vermogen voor biogas bijgeplaatst.

De problematiek is mij dus bekend, mijnheer Bothuyne. We zijn nu vooral juridisch aan het bekijken wat mogelijk is. Ik heb zelf al een aantal installaties bezocht, en ik ken de problematiek, ik weet wat er leeft. Het is een terechte bekommernis.

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

Robrecht Bothuyne (CD&V): Bedankt voor het antwoord, minister. Het is bijzonder positief dat u deze sector van kortbij volgt. De sector heeft een aantal belangrijke voordelen, zowel voor elektriciteit als inzake afvalverwerking. Het is heel goed dat u er dicht op zit en dat u een aantal aanpassingen van het ondersteuningssysteem plant, om op die manier investeringszekerheid te waarborgen voor de biogasinstallaties in Vlaanderen.

Het is ook heel positief dat u aankondigt dat we hoger gaan eindigen dan de subdoelstelling die in dezen is geformuleerd, dat er bijkomende investeringen komen en dat u, met de aanpassing aan de regelgeving, die investering ook mee mogelijk maakt. Ik denk dat dit bijzonder positief en bijzonder vooruitziend is. U hebt dan ook onze volle steun in dezen.

De voorzitter: De heer Gryffroy heeft het woord.

Andries Gryffroy (N-VA): Minister, ik heb enkel een bijkomende vraag, over iets dat waarschijnlijk niet onder uw bevoegdheid valt. Moeten we ook niet kijken of de input van de installaties die bij ons staan, niet van te ver moet komen? Wordt er met andere woorden wel degelijk gewerkt met input van Vlaamse bedrijven, die met afval of energierijke landbouwproducten zitten, of moeten we afval invoeren? Hoeveel hebben we in Vlaanderen beschikbaar en met hoeveel megawatt komt dat overeen? Ik weet niet wie daarvoor bevoegd is, u of minister Schauvliege.

De voorzitter: Minister Turtelboom heeft het woord.

Minister Annemie Turtelboom: Er is contact tussen mijn kabinet en dat van collega Schauvliege, omdat er inderdaad een duidelijke link is tussen de beschikbare afval en de impact van een biogasinstallatie die op een bepaald moment stilvalt. Zo hebben we onderzocht of er vanuit Landbouw steun kan komen, omdat het om afval van landbouwbedrijven gaat, maar dat is juridisch niet zo eenvoudig. We zoeken dus wat we op een legitieme manier kunnen doen. Het is echter niet de bedoeling dat we de steun optrekken om afval vanuit de Verenigde Staten in te voeren en hier te verwerken. We bekijken dus juridisch wat er wel en niet kan, maar zorgen er ook voor dat afval van Vlaamse landbouwbedrijven verwerkt kan worden. Landbouwafval naar elders brengen kost namelijk ook geld. Dat is de balans die we zoeken.

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

Robrecht Bothuyne (CD&V): Dank voor het proces dat u hebt opgezet, minister. Ook het overleg met minister Schauvliege is heel positief. Kunt u daarbij ook de sector en de sectorfederatie betrekken? Dat is heel belangrijk.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Robrecht Bothuyne aan Annemie Turtelboom, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over de REG-premies voor bedrijven – 2893 (2014-2015)

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

Robrecht Bothuyne (CD&V): Minister, deze vraag om uitleg is het gevolg van een schriftelijke vraag die ik u net voor de zomer stelde, omdat gebleken was dat in 2014 relatief weinig bedrijven een REG-premie (rationeel energiegebruik) aanvroegen. Die REG-premies blijven misschien wat onderbelicht in vergelijking met de premies voor energiebesparende maatregelen in woningen, die iedereen kent. Ook voor bedrijven zijn er dus heel wat REG-premies voorhanden.

In totaal werd er voor 4,2 miljoen euro aan premies uitbetaald. Dat is ongeveer evenveel als in 2012 en 2013. Alleen lag het aantal dossiers lager, zodat het gemiddeld bedrag van de premie iets hoger lag dan in 2012-2013. Voor 2014 kwam dit bedrag neer op 2705 euro per dossier. Blijkbaar zijn de uitgevoerde werken iets omvangrijker geworden.

De sterk dalende trend in het aantal aanvragen geeft aan dat het stimulerende effect van de premies een beetje uitgewerkt lijkt te zijn, of dat er een probleem is met de bekendheid. Het bevestigt ook opnieuw dat bij niet-energie-intensieve bedrijven energie-efficiëntie helemaal niet boven aan het prioriteitenlijstje staat. Energie is voor deze bedrijven geen grondstofkost waardoor de energiefactuur blijkbaar zonder veel aandacht of vragen wordt betaald. En bedrijven waar werknemers eventueel toch eens nadenken over energiebesparende voorstellen, houden die meestal tegen omdat de terugverdientijd voor de investeringen te lang is. Het is nochtans belangrijk om deze trend te keren en meer bedrijven aan te zetten tot energie-efficiëntie. Al deze bedrijven samen kunnen immers een grote bijdrage leveren aan de verbetering van de energie-efficiëntie van Vlaanderen en aan de Vlaamse klimaatdoelstellingen. Daarenboven, en zeker niet minder belangrijk, een verbetering van de energie-efficiëntie zorgt voor een daling van de energiefactuur van de bedrijven, en dat maakt dan weer middelen vrij die het bedrijf in zijn corebusiness kan investeren.

U hebt al initiatieven in de pijplijn zitten, minister. Ik denk dan aan de oprichting van het ESCO-fonds (energy service company) binnen de ParticipatieMaatschappij Vlaanderen (PMV) en de mini-EBO (energiebeleidsovereenkomst), die misschien eind dit jaar wordt geconcretiseerd. Uiteraard zou het goed zijn het systeem van de REG-premies te hervormen in lijn van wat u van plan bent in het kader van het Renovatiepact en de REG-premies voor gezinnen.

Minister, hoe zult u de afname van het aantal aanvragen van REG-premies door bedrijven opvangen? Zult u deze premies meer onder de aandacht brengen? Welke concrete plannen hebt u daarvoor? Welke maatregelen zijn volgens u nodig om de investeringen in energie-efficiëntie en de daaruit volgende premieaanvragen te laten toenemen? Premieaanvragen zijn natuurlijk geen doel op zich, wel de verhoging van de energie-efficiëntie van de bedrijven. Hoever staat de met de oprichting van het ESCO-fonds binnen PMV en wat is de verdere planning? Hebt u al zicht op eventuele proefprojecten die het ESCO-fonds kan financieren? Is er al voorbereidend werk geleverd voor de mini-EBO en kunt u daarbij al enige toelichting geven?

De voorzitter: Minister Turtelboom heeft het woord.

Minister Annemie Turtelboom: Op basis van de evolutie van het aantal uitbetaalde niet-huishoudelijke premiedossiers, zouden we inderdaad kunnen concluderen dat de investeringsbereidheid in energiebesparende maatregelen in 2014 een stuk lager lag dan de voorgaande jaren. Er is nog niet onderzocht welke redenen achter deze daling zitten. Mogelijk zijn de beperkte steunbedragen een reden en vinden de bedrijven het niet de moeite om hiervoor een premieaanvraag in te dienen. Eventueel moeten we het bestaan van deze premies beter bekendmaken. Ik heb echter ook kunnen vaststellen dat in het eerste semester van 2015 het aantal premies voor isolatieacties, met uitzondering van glasvervanging, een verbetering vertoont. Het aantal grotere investeringssteundossiers van Elia was over de afgelopen drie jaar, 2012-2014, wel nog toegenomen, evenals het aantal dossiers voor een premie na audit. Voor deze investeringen stellen we in het eerste semester 2015 een zekere terugval vast. Bedrijven bleken in de periode 2012-2014 dus minder geïnteresseerd in de energieprijzen voor isolatiemaatregelen, maar meer in de premies voor andere maatregelen.

Wat toegekende steun betreft, is het belangrijk op te merken dat de maximum-premies voor isolatieacties voor facturen vanaf 2014 werden geschrapt. Daardoor wordt nu voor de volledige geïsoleerde oppervlakte een premie toegekend, terwijl de premie vroeger werd afgetopt. Dat heeft een belangrijke impact op de bestede budgetten. Op basis van de gegevens die het VEA haalt uit de behandelde aanvragen voor verhoogde investeringsaftrek voor energiebesparende investeringen, kan niet worden geconcludeerd dat de investeringsbereidheid over de laatste drie jaar sterk is verminderd. De goedgekeurde REG-investeringen voor verhoogde investeringsaftrek bedroegen in 2012 268 miljoen euro. Dat bedrag daalde in 2013 naar 174 miljoen euro maar steeg in 2014 opnieuw tot 247 miljoen euro.

Het Vlaams Energieagentschap liet daarnaast voor het vijfde jaar op rij een marktonderzoek uitvoeren bij duizend bedrijven. De investeringsbereidheid, vertaald in toekomstplannen voor de komende drie jaar, bleef over de jaren heen redelijk stabiel. Bedrijven plannen vooral investeringen in energiezuinige verlichting, verwarming en hernieuwbare energie, gevolgd door dakisolatie of muurisolatie en beglazing. Ongeveer 30 procent geeft aan geen plannen te hebben voor de komende drie jaar. Bij deze laatste groep werd ook gepeild naar welke ondersteuning ze nodig hebben om dat alsnog te doen. Hierbij geeft iets meer dan de helft van de bedrijven aan vooral nood te hebben aan goed advies inzake de besparingsmogelijkheden, 45 procent aan financiële ondersteuning in de vorm van premies, 32 procent aan ontzorging en 25 procent aan prefinanciering. Opvallend is ook dat een op vier bedrijven toegeeft op geen enkele manier te motiveren te zijn om investeringen te doen. Dat is bijzonder veel.

Ik zal op zoek blijven gaan naar manieren die ondernemingen aanzetten om verder te investeren in energiebesparende maatregelen. In 2016 zal de haalbaarheid van de uitwerking van een mini-EBO voor kmo's worden onderzocht. Om de uitvoering van de gedetecteerde energiebesparende investeringen, in het bijzonder bij kmo's, te faciliteren, heeft de Vlaamse Regering beslist PMV de haalbaarheid van de oprichting van een ESCO-fonds te laten onderzoeken. Dit ESCO-fonds zal de kredietverstrekking van de ESCO-projecten moeten overnemen. Het ESCO-fonds moet opereren met een lichte structuur en binnen een ESR-neutraal (Europees Systeem van Nationale en Regionale Rekeningen) kader. De uitgaven, inclusief beheerskosten, moeten worden gedragen door eigen ontvangsten. Eind 2015 zal PMV haar uitgewerkt voorstel voor een ESCO-fonds voorleggen. In 2016 zullen proefprojecten in het kader van het ESCO-fonds worden opgestart.

Samenvattend kunnen we op basis van het onderzoek zeggen dat meer dan de helft van de bedrijven nood heeft aan goed advies en dat nood aan premies pas op de tweede plaats komt, 32 procent weet niet hoe eraan te beginnen en wil hulp, 25 procent heeft nood aan prefinanciering, en een op de vier bedrijven zegt niet te motiveren te zijn.

Dus ik weet niet of uw analyse dat het voor een stuk te maken heeft met een factuur die betaald wordt, wel juist is. Nochtans denk ik dat er nog heel veel energie-efficiëntie is bij bedrijven. Ik merk ook bij al mijn gesprekken dat wanneer de terugverdientijd langer is dan twee jaar, want die is voor sommige investeringen drie tot vijf jaar, het bedrijfseconomisch geen prioriteit is. Dat leidt ertoe dat alleen gegaan wordt voor de echte absolute quick wins, zoals verlichting die op twee jaar effectief terugverdiend wordt, en de andere zaken nagelaten worden.

Het is dus een blijvende zoektocht, die geen rechte lijn volgt van punt a naar punt b. Ik denk dat de bezorgdheid over energie drie jaar geleden veel groter was dan vandaag. Dat heeft grotendeels te maken met het feit dat de commodityprijzen op dit moment op de internationale markten vrij laag zijn door de schaliegasontwikkeling in de Verenigde Staten, en de reactie daarop van de OPEC-landen om ook de prijzen te doen dalen, wat de terugverdientijden langer maakt. Dat helpt de

klimaatzaak uiteraard niet vooruit. We moeten dus pistes blijven zoeken. Ik geef het zeker niet op, maar we moeten meer 'top of mind' geraken bij bedrijven om daarin effectief te investeren, bedrijven bij wie het een onderdeel is van een missionstatement. Ze doen het heel intensief en zijn absolute voortrekkers. Bij veel andere bedrijven is het gewoon een factuur die binnenkomt en betaald wordt.

Met het ESCO-fonds hoop ik dat we die ontzorging kunnen bieden en voor een stuk ook de prefinanciering. Maar dan zullen we nog extra maatregelen moeten nemen. Alle ideeën daarvoor zijn meer dan welkom, maar het mini-EBO onderzoeken we in elk geval in 2016.

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

Robrecht Bothuyne (CD&V): Bedankt minister, voor dit uitgebreide antwoord. Zeker de gegevens uit de enquête geven nog eens een beeld van de wijze waarop onze bedrijven op dit moment kijken naar deze problematiek. Er is inderdaad een heel grote discrepantie tussen enerzijds onze wereldkampioenen in energie-efficiëntie bij de energie-intensieve industrie en anderzijds bij het brede veld van vooral iets kleinere bedrijven waarvoor energie helaas nog geen topprioriteit is.

Advies, ontzorging, motivatie, financiering zijn inderdaad de belangrijkste knelpunten die moeten worden aangepakt. Ik denk dat u op het goede spoor zit met bijvoorbeeld PMV en het ESCO-fonds. Ik denk dat het ook belangrijk is om die premies door te lichten met het oog op de terugverdiëntijden die op bedrijfsniveau gerealiseerd moeten worden. De premies moeten voldoende stevig zijn om ervoor te zorgen dat de terugverdiëntijd voldoende kort is. Het positieve aan de stijgende elektriciteits-tarieven is natuurlijk dat er ook op dat vlak een impact is op de terugverdiëntijd.

Wat advies, ontzorging en motivatie van kmo's betreft, denk ik dat de samenwerking die in het verleden al bestond met ondernemersorganisaties, zowel de UNIZO's en Voka's van deze wereld als met de sectororganisaties misschien toch nog verder versterkt kan worden om ervoor te zorgen dat zo veel mogelijk bedrijven bereikt worden met het beleid dat u hierrond wil voeren.

De voorzitter: De heer Gryffroy heeft het woord.

Andries Gryffroy (N-VA): Mag ik voor de duidelijkheid nog eens de cijfers horen? Er zijn duizend bedrijven ondervraagd en daarvan doet 30 procent niets. Waarom doen ze niets, wat hebben ze nog te kort? Dan kom ik tot 50 procent prefinanciering, klopt dat?

Minister Annemie Turtelboom: Er zijn duizend bedrijven. Van die duizend bedrijven zegt 30 procent dat ze geen plannen hebben voor de komende drie jaar. Bij die laatste groep werd dan ook gepeild naar de ondersteuning die ze nodig zouden hebben om hen te overtuigen toch iets te doen. Dan geeft meer dan de helft aan nood te hebben aan goed advies, dat staat dus op nummer één. Dan geeft 45 procent aan nood te hebben aan financiële ondersteuning via premies, 32 procent heeft nood aan ontzorging. Advies en ontzorging samengenomen zijn dus heel belangrijke aspecten. Ten slotte heeft 25 procent nood aan prefinanciering. Dat is natuurlijk geen optelsom, het is niet totaal 100 procent, maar het geeft wel aan dat in de top vijf premies op de tweede plaats staan. De andere zaken zijn: prefinanciering, advies, ontzorging, dat is eigenlijk veel meer omkadering dan een financiële incentive.

Andries Gryffroy (N-VA): We zullen wachten wat de nota omtrent de ESCO voor kmo's weergeeft. Ik denk dat op basis van deze cijfers ESCO juist geen oplossing is voor kmo's.

Minister Annemie Turtelboom: Wel voor de 25 procent prefinanciering.

Andries Gryffroy (N-VA): Dat is het enige. Maar is dat dan met resultaatsverbintenis, ja of neen? Want dat zal de juridische discussie zijn waarom kmo's instappen in een dergelijk ESCO-fonds of niet. We zullen afwachten met welke voorstellen PMV komt, maar het is inderdaad voor die 25 procent van die 30 procent van de ondervraagden. Dan zal het gaan over de juridische factor. Als aan prefinanciering wordt gedaan zonder resultaatsverbintenis, stappen ze niet in het systeem, en mét resultaatsverbintenis is volgens mij juridisch zeer moeilijk voor kmo's.

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

Robrecht Bothuyne (CD&V): Het zal ongetwijfeld én, én, én moeten zijn: én advies en ontzorging, én prefinanciering én een versterkt premiebeleid, dat alles ondersteund door een goede communicatie. Ik heb het volste vertrouwen dat u erin zult slagen, minister.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Andries Gryffroy aan Annemie Turtelboom, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over het Renovatiepact – 3008 (2014-2015)

VRAAG OM UITLEG van Valerie Taeldeman aan Annemie Turtelboom, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over het Renovatiepact – 3023 (2014-2015)

VRAAG OM UITLEG van Rob Beenders aan Annemie Turtelboom, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over de plannen voor energierenovatie – 3072 (2014-2015)

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: De heer Gryffroy heeft het woord.

Andries Gryffroy (N-VA): Minister, bijna tien maanden geleden hebt u het startschot gegeven voor het Renovatiepact. Dit pact heeft als doel de energieprestatie van het Vlaams woningbestand grondig te verbeteren en de renovatiegraad van het woningpatrimonium te verhogen. Het werd recent ruim besproken in de Vlaamse kranten. Er stonden een aantal zaken in die getuigen van een goede ambitie. Indien Vlaanderen hoge ambities heeft, dan moeten ook bijvoorbeeld de REG-premies hierop worden afgestemd. Vlaanderen heeft op dit ogenblik bijvoorbeeld de laagste minimale R-waarden van het land, wat eigenlijk aantoonst dat we geen hoge ambitiewaarde hebben op dat vlak. Dat we het E60-niveau voor al onze woningen willen halen tegen 2050 is echter wel ambitieus. Dat moet gestimuleerd worden via de REG-premies.

Hoe zult u stapsgewijze het E60-peil halen tegen 2050? Hoe zult u ervoor zorgen dat de REG-premies stimulerend werken op de hervormingen? Zult u de minimale R-waarden optrekken en de subsidies verhogen om de extra investering in isolatie te dekken? Op het vlak van de R-waarden bengelen we immers aan de staart. Met welke terugverdientijd wilt u rekening houden bij het uitwerken van de REG-premies en andere ondersteuning?

De voorzitter: Mevrouw Taeldeman heeft het woord.

Valerie Taeldeman (CD&V): Ik heb ook een vraag ingediend naar aanleiding van de conceptnota rond het Renovatiepact die de Vlaamse Regering op 17 juli

2015 heeft goedgekeurd, dus net voor het zomerreces. In die conceptnota wordt gesproken over een aantal bouwstenen en een aantal werven, allemaal met de focus op 2050. Het is immers de ambitie van de Vlaamse Regering en de bouwsector zich samen te engageren om tegen 2050 alle Vlaamse woningen energiezuinig te maken.

Mij vielen twee belangrijke pijlers op in de conceptnota. Een eerste belangrijke pijler lijkt een hervorming van de energiepremies te zijn. Meer details vond ik nog niet terug in de conceptnota. Een tweede belangrijke pijler lijkt een stappenplan om slim te renoveren. Dit is een interessant voorstel voor de burger, die met weinig voorkennis te maken krijgt met een renovatie.

Betreffende de premies, minister, hoe ziet u dat? Momenteel zijn er diverse premies voor energievriendelijke maatregelen. Hoe moeten we dat bekijken? Hoe gaat de hervorming eruitzien? Hoe worden de premies geïntegreerd? In de media werd verkondigd dat wie kleine ingrepen uitvoert, geen geld meer zou krijgen, terwijl dit net de meest kwetsbare gezinnen zijn die kiezen voor kleinere werken omdat ze niet de financiële middelen hebben om een totale renovatie uit te voeren. Wat is hieromtrent uw mening, minister? Misschien kunt u dat hier direct rechtzetten?

Vanaf wanneer wilt u de hernieuwde energiepremies van kracht maken? Ik ben voorzitter van de Woonwijzer Meetjesland en wij krijgen daar heel veel vragen over. Wanneer gaan de premies veranderen? Waarop moet ik mij baseren?

Hoe ziet u het stappenplan inzake slim renoveren?

De voorzitter: De heer Beenders heeft het woord.

Rob Beenders (sp.a): Minister, 2015 zou een overgangsjaar worden wat betreft de energiepremies. U hebt in uw beleidsnota een grondige hervorming aangekondigd. In augustus hebt u samen met twee collega's de ambities nog wat scherper gesteld om met een pact naar buiten te treden. Er werden ambitieuze doelstellingen voor 2050 vooropgesteld. De concrete invulling diende nog te gebeuren.

Het is oktober. We naderen het einde van het jaar. 2015 was al aangekondigd als overgangsjaar; in 2016 zou de hervorming in werking treden. Heel wat mensen worden ongerust over hun investeringen. Ze vragen zich af of hun premies wel definitief uitbetaald zullen worden. We moeten de mensen zo snel mogelijk geruststellen en een timing bekendmaken voor de hervorming van de energiepremies. We moeten informatie geven over de subsidies.

Er zijn al heel wat vragen gesteld. Ik wil er nog enkele aan toevoegen. Ik wil er duidelijk bij zeggen dat wij er absoluut voorstander van zijn dat u met een plan van aanpak komt om de energierenovatie van het gebouwenpatrimonium te realiseren. We willen erop blijven toezien dat de financieel zwakste doelgroep niet in de kou blijft staan. Anders maken we het probleem alleen maar groter.

Welke concrete afspraken werden gemaakt in uw pact rond energie-efficiëntie? Wanneer gaat u uw definitief plan rond de hervorming van energiepremies presenteren? Tot wanneer kunnen de huidige premies nog worden aangevraagd? Voorziet u in een overgangsfase? Klopt het dat enkel de totaalrenovatie nog zal worden gesubsidieerd, en dat bijgevolg Vlamingen die enkel budget hebben om gefaseerd te investeren, in de kou blijven staan?

De voorzitter: Minister Turtelboom heeft het woord.

Minister Annemie Turtelboom: Op de stuurgroep van 29 juni 2015 is een breed draagvlak bereikt voor de omschrijving van het strategisch kader, uitgedrukt in bouwstenen, en de prioritair verder uit te werken hefboomacties,

omschreven als werven. De organisaties vonden de bouwstenen en werven in globo een goede basis om via een cocreatief proces mee te werken aan de verdere concretisering van het Renovatiepact. Op 17 juli 2015 heeft de Vlaamse Regering de bouwstenen en de werven voor het Renovatiepact vastgelegd. Voortbouwend op de vastgelegde strategische basis voor een Renovatiepact en de in hoofdlijnen beschreven prioritaire hefboomacties, zal in een volgende fase het Renovatiepact verder worden geconcretiseerd.

Kleinere werkgroepen zullen de werven verder uitdiepen en concretiseren. Iedere werkgroep zal in het najaar van 2015 een eigen plan van aanpak vastleggen en een duidelijke planning opmaken. Een beperkte stuurgroep zal de voortgang van de werkgroepen opvolgen en hierover rapporteren aan de Vlaamse Regering.

Ik ben momenteel de voorbereiding voor een hervorming van de energieprijzen aan het afronden en verwacht dat we hieromtrent eind 2015 een beslissing zullen nemen. De communicatie over deze hervorming zal dan op korte termijn worden opgestart. In ieder geval wens ik de langetermijndoelstelling van het Renovatiepact aan te grijpen om de flankerende voorwaarden van de energieprijzen hierop af te stemmen.

In ieder geval kan ik iedereen geruststellen. Totaalrenovatie wordt belangrijker, maar iedere burger zal zelf kunnen kiezen in hoeverre de woning in één keer gerenoveerd wordt, of in verschillende fasen en stap per stap. Keuzevrijheid is belangrijk. Daar ben ik van overtuigd.

De uitwerking van het renovatieadvies is een belangrijke werf van het Renovatiepact. Een kleine werkgroep zal de komende maanden de inhoud van dit renovatieadvies vastleggen. Het renovatieadvies moet de stappen beschrijven die moeten worden gezet om de huidige energiestatus van de woning te brengen tot op het niveau van de langetermijndoelstelling. Het moet de woningeigenaar toelaten te beslissen om de renovatie onmiddellijk volledig uit te voeren of fasegewijs.

Het renovatieadvies moet tevens een beoordeling en een financiële raming bevatten waarmee wordt beoordeeld of een renovatie te verkiezen is boven vernieuwbouw. In deze kosten moeten onder andere de kosten worden ingeschat om de woning op te waarderen tot een aanvaardbaar niveau op vlak van stabiliteit, vocht en regeninslag, veiligheid, gezond binnenklimaat en energiestatus.

De werkgroep zal tegen halfweg 2016 tevens een competentieprofiel vastleggen voor een energiedeskundige of -expert renovatieadvies. De woningpas wordt een complexe oefening, vooral het aanduiden van de titularis van het gebouw is niet eenvoudig. Daarnaast zal de woningpas voornamelijk alle bekende energiegegevens bevatten voor zover ze bestaan: het EPB-eindverslag, het EPC bouw, een EPC voor verkoop of verhuur, het renovatieadvies, eigen gegevens en facturen van de titularis over de energetische toestand van het gebouw. Ik heb het VEA ermee belast om op zo kort mogelijke termijn, maar met voldoende draagvlak bij de stakeholders, tot de concrete uitwerking te komen van de hefboomacties, de zogenaamde werven, waarvan de klijntijden in juli door de Vlaamse Regering werden goedgekeurd. De voortgang in de werkzaamheden van de werven zal kunnen worden opgevolgd via de website van het VEA: energiesparen.be. Halfweg 2016 zal de Vlaamse Regering met alle stakeholders opnieuw de geboekte voortgang evalueren.

De voorzitter: De heer Gryffroy heeft het woord.

Andries Gryffroy (N-VA): Mijn vraag is blijkbaar te concreet voor het huidige stadium van het Renovatiepact. Welke bijkomende stappen gaat u ondernemen om gezinnen vrijwillig te laten aansluiten bij het E60-peil tegen 2050? Hoe gaat u de REG-premies beter laten aansluiten op het Renovatiepact? Gaat u de minimale

R-waarden optrekken en de subsidies verhogen? Met welke terugverdientijd wil de minister rekening houden bij het uitwerken van de REG-premies en andere ondersteuning? Op al die vragen heb ik geen antwoord gekregen. Zijn die vragen nog te concreet om nu al te beantwoorden? Wacht u liever nog tot het einde van het jaar of halfweg 2016? Ik zou dit gewoon graag weten. Dan zien we dan wel wat het antwoord op deze concrete vragen kan zijn.

De voorzitter: Mevrouw Taeldeman heeft het woord.

Valerie Taeldeman (CD&V): Voorzitter, we hebben hier in het voorjaar een speciale gedachtewisseling gehad met het VEA. Zij hebben hier verslag gebracht van de zes verschillende werkgroepen rond het Renovatiepact. Misschien is dat in het najaar voor herhaling vatbaar. Ik hoor toch, minister, dat kleine werkgroepen de werven verder gaan uitdiepen en concretiseren. Het is misschien interessant om hier ook verslag van te krijgen.

Minister, u geeft een belangrijk signaal door hier te zeggen dat totale renovatie belangrijk wordt volgens het Renovatiepact, maar dat elke particulier de vrijheid blijft hebben om ook kleine energiepremies aan te vragen zodat die mogelijkheid niet vervalt voor kleinere ingrepen.

De voorzitter: Uw vraag over het VEA zullen we oppikken tijdens de regeling van de werkzaamheden.

De heer Beenders heeft het woord.

Rob Beenders (sp-a): Minister, het is hoopvol om te horen dat u niet meegaat in het idee om enkel de totaalaanpak te subsidiëren. Uit de communicatie bleek dat het die richting zou uitgaan. Voor mij is het belangrijk dat dat bij dezen rechtgezet is. Er kan ook gefaseerd worden geïnvesteerd met de nodige subsidie.

Om de Vlamingen toch zekerheden te geven, kom ik terug op een vraag waarop u misschien kunt antwoorden. Betekent dat effectief dat tot 31 december van dit jaar de regels blijven zoals ze vandaag zijn? Wordt er op 1 januari 2016 gestart met een nieuwe regelgeving? Of plant u een langere periode om de nieuwe regels in te voeren? Kunt u daar iets concreter over zijn? We naderen het einde van het jaar. Als er plannings en investeringen aan de orde zijn, is het goed dat de mensen snel weten tot wanneer de huidige regels gelden en wanneer de nieuwe eraan komen.

De voorzitter: Minister Turtelboom heeft het woord.

Minister Annemie Turtelboom: Mijnheer Gryffroy, het is inderdaad nog te vroeg om een volledige oplijsting te hebben. Waar we wel aan werken, in navolging van het Renovatiepact, zijn de premies. Nadien zullen we nog heel wat anders moeten implementeren.

Op het moment dat het nieuwe Energiebesluit wordt gepubliceerd, hebben we zes maanden voor de nieuwe premies. Stel dat we eind dit jaar beslissen, dan zal het nieuwe systeem ingaan op 1 juli 2016, tenzij er om een of andere reden een vertraging zou komen, maar tot op dat moment zal er logischerwijze niets veranderen omdat het wetgevend niet kan. We zijn nu 7 oktober, stel dat we nog een beslissing nemen in november, dan is het logisch dat we het over een halfjaar laten ingaan. Dat is de datum waarop we mikken om de zekerheid te geven dat het nog bestaat in die periode.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Andries Gryffroy aan Annemie Turtelboom, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over het advies van de SERV en de Minaraad over diepe aardwarmte – 3009 (2014-2015)

VRAAG OM UITLEG van Robrecht Bothuyne aan Annemie Turtelboom, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over diepe geothermie en groene warmte – 10 (2015-2016)

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: De heer Gryffroy heeft het woord.

Andries Gryffroy (N-VA): De SERV en de Minaraad publiceerden op 7 september 2015 een advies over diepe aardwarmte naar aanleiding van het voorontwerp van decreet, eerste lezing op 17 juli. In de eerste plaats onderschrijven we dit decretaal initiatief.

In de nota van de SERV en de Minaraad komen twee belangrijke opmerkingen weer. Eén gaat over het optimale ondersteuningsmechanisme en twee over het 'regulatoire' karakter. Regulatorisch niet alleen omtrent rechten en plichten van degenen die er zich op aansluiten of van degenen die de warmte erop plaatsen, maar ook om technische regels af te spreken om toe te laten dat verschillende warmtenetten later ook kunnen worden gekoppeld. Dat is belangrijk. Het is geen diep aardewarmtenet zoals men in Antwerpen gaat doen. Daar zie ik heel veel initiatieven, maar ze praten niet met elkaar. In Roeselare zie ik hetzelfde. Met zulke dure investeringen waarmee men elektriciteit gaat produceren en een warmtenet gaat aanleggen, moet men toch een technisch reglement opstellen waardoor men de installaties kan koppelen. Ik denk aan de buitenlandse voorbeelden. In Wenen zit alles op één lus aangesloten.

Op welke manier gaat u rekening houden met het rapport van de SERV en de Minaraad?

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

Robrecht Bothuyne (CD&V): Er zijn ontwikkelingen op het vlak van diepe geothermie en groene warmte. VITO is aan het boren op de Balmattsite in Mol. Beide zijn van belang voor het halen van onze groenestroomdoelstellingen. Er zijn stappen gezet. Er is ondersteuning via strategische ecologische steun. U hebt de groene warmte gelanceerd, minister. Er is een ontwerp van decreet in voorbereiding dat moet zorgen voor een vergunningsstelsel voor het opsporen en het winnen van aardwarmte. Dit ontwerp van decreet werd voorlopig goedgekeurd op de ministerraad van 17 juli 2015.

Ondanks deze positieve evolutie op het terrein en regelgevend, missen we toch nog een globale beleidsvisie over groene warmte. Dat lazen we in ieder geval in de adviezen van de SERV en de Minaraad van 28 mei en 7 september 2015. Dat laatste ging over diepe aardwarmte. De opmaak van dergelijke ruime beleidsvisie lijkt ons in de eerste plaats wenselijk omdat er een afstemming zou moeten gebeuren tussen verschillende beleidsdomeinen die samen het gebruik van groene warmte maximaal kunnen ondersteunen, maar ook omdat er overeenstemming gevonden moet worden tussen verschillende beleidsniveaus over het gebruik van de ondergrond in Vlaanderen.

Bij de opmaak van die globale beleidsvisie mag niet alleen oog zijn voor de vele voordelen van diepe geothermie maar moet in elk geval ook rekening worden

gehouden met eventuele negatieve effecten. De conceptnota betreffende 'het beleid van de Vlaamse Regering inzake diepe aardwarmte' die ook werd goedgekeurd in juli, is hiertoe zeker een goede aanzet. Maar het idee om hierover een gedachtewisseling te houden, is voor de regeling der werkzaamheden.

Wanneer het water van op een voldoende grote diepte opgepompt kan worden, kan het niet alleen warmte geven. De temperatuur van het water kan voldoende hoog zijn om er elektriciteit mee te produceren. Het gebruik van diepe geothermie lijkt ons vooral aangewezen – op termijn – in combinatie met een warmtenet. Voor het gebruik van een warmtenet zijn er echter nog obstakels die weggewerkt moeten worden. Deze zijn in de voorbije maanden allemaal al eens ter sprake gekomen in de commissie Energie. We hebben het gehad over de EPB-berekening (energieprestatie en binnenklimaat), die niet is aangepast aan het gebruik van warmtenetten, waardoor de gezinnen die gebruik zouden maken van een warmtenet, bestraft worden en extra investeringen moeten doen.

Hoe zal de prijszetting gebeuren? Wat bij wanbetaling? Wie zal de warmtenetten mogen aanleggen? Er is nood aan een technisch reglement.

Hoe wilt u komen tot een globale beleidsvisie rond groene warmte, zoals de SERV en Minaraad vragen? Wie zal betrokken worden bij de opmaak van deze beleidsvisie? Welke timing ziet u hiervoor?

Wat is de stand van zaken rond de oprichting van een kennisplatform diepe geothermie? Zal de ervaring die VITO opdoet met deze boring, gedeeld worden met de andere actoren op het terrein?

Wat is de stand van zaken in verband met het verzekeren van putboringen? In Nederland bestaan daar voorbeelden van. Wat zal Vlaanderen doen?

Op welke termijn zal de EPB-berekening aangepast zijn zodat de negatieve invloed van een warmtenet op de EPB-berekening wordt weggewerkt?

Is er al meer duidelijkheid over hoe de prijszetting zal gebeuren in geval van een warmtenet? Wat moet er gebeuren in geval van een wanbetaling? Is de VREG al bezig met de opmaak van een technisch reglement? Kunt u ons daar iets meer over vertellen?

De voorzitter: Minister Turtelboom heeft het woord.

Minister Annemie Turtelboom: Net als jullie ben ik ervan overtuigd dat groene warmte, en geothermie in het bijzonder, een belangrijke rol kunnen vervullen in het bereiken van onze doelstellingen inzake hernieuwbare energie. Welk aandeel de verschillende hernieuwbare energiebronnen daarbij kunnen invullen, is aangegeven in de subdoelstellingen die voor groene warmte, groene stroom en duurzaam transport voor elk jaar tot 2020 zijn vastgelegd. Daarbij werden voor de verschillende technologieën die groene warmte produceren, jaarlijkse subdoelstellingen vooropgesteld.

Inzake warmtenetten wordt momenteel in een beleidsplatform een reguleringskader ontwikkeld. Alle belangrijke stakeholders zijn vertegenwoordigd in dit beleidsplatform: netbeheerders, bedrijfsfederaties van grote verbruikers, energiebedrijven en toeleveranciers, sectororganisaties decentrale producenten, onderzoeksinstituten, de VVSG, lokale besturen, administraties Ruimtelijke Ordening, Landbouw, Leefmilieu, Openbare Werken en de VREG. Dit overleg wordt ook mee ondersteund door het Warmtenetwerk Vlaanderen, dat een vijftigtal stakeholders groepeerde.

Op basis van dit overleg is een beleidsvisie voor het reguleringskader voor warmtenetten in opmaak. In de loop van 2016 kan het uitgewerkte regelgevingskader dan worden vastgelegd in het Energiedecreet en het Energiebesluit. De beleidsvisie zal

onder andere een concreet voorstel bevatten voor de procedure die moet worden gevolgd bij wanbetaling voor warmteleveringen. Uit het overleg met de stakeholders blijkt dat er op dit moment geen dringende behoefte is aan een technisch reglement voor warmtenetten. In de energieregelgeving zal ik al wel een juridische basis voor dergelijk technisch reglement laten opnemen.

De prijszetting voor warmteleveringen is een federale bevoegdheid. Binnen het Energie-Overleg tussen de Federale Staat en de Gewesten (ENOVER) is op onze vraag een werkgroep opgericht die de federale aspecten met betrekking tot warmtenetten zal bekijken. Een eerste thema daarbij is de mogelijkheid om ook voor warmtenetten in categorieën beschermde afnemers en sociale maximumtarieven te voorzien, zoals die momenteel bestaan voor elektriciteit en aardgas. De eerste vergadering vond begin oktober plaats.

De ondersteuning van groene warmte via de halfjaarlijkse calls werd begin 2015 geëvalueerd en aangepast. Het toepassingsgebied werd uitgebreid naar geothermie en een aantal toekenningsvoorwaarden werden versoepeld. De volgende call zal lopen van half oktober tot half november. Momenteel loopt ook overleg met het Agentschap Ondernemen om te komen tot een maximale afstemming tussen de ondersteuning via deze calls en via de strategische ecologiesteun.

Een ontwerpbesluit tot wijziging van de energieprestatieregelgeving is principieel goedgekeurd op 10 juli. Dit ontwerpbesluit voorziet onder andere in de mogelijkheid om warmtenetten gefaseerd uit te bouwen, en de mogelijkheid om te kiezen tussen defaultwaarden en gedetailleerde waarden voor externe warmtelevering. Voor een aantal technische knelpunten, waaronder de rekenmethode voor de zogenaamde combilus, werd binnen het EPB-platform een studie opgestart om op korte termijn een onderbouwde oplossing voor te stellen. Een wijziging van het Energiebesluit werd in dit verband reeds voor een tweede maal principieel goedgekeurd en ligt voor advies bij de Raad van State.

De aanpassing van het decreet Diepe Ondergrond – wat betreft het invoegen van een hoofdstuk over het opsporen en het winnen van aardwarmte alsook over het invoegen van het hoofdstuk inzake een structuurvisie voor diepe ondergrond – is inmiddels principieel goedgekeurd. Het verdere goedkeuringsproces zal ik, samen met mijn collega Schauvliege, opvolgen. In dit decreet wordt in een concessiesysteem voorzien om de verschillende toepassingen van de diepe ondergrond optimaal op elkaar af te stemmen.

Op 21 januari 2015 heeft het kabinet van mijn collega bevoegd voor het leefmilieu in het kader van dat decreet een klankbordgroep georganiseerd. Voor meer informatie hierover verwijs ik u door naar minister Schauvliege.

Ik heb tot slot mijn administratie de opdracht gegeven om op zeer korte termijn de mogelijkheden voor een verzekeringsregeling voor diepe geothermie te onderzoeken, waarbij ook met de ParticipatieMaatschappij Vlaanderen (PMV) en de administratie Leefmilieu zal worden overlegd welke rol zij hierin kunnen spelen.

U ziet: het gaat vooruit.

De voorzitter: De heer Gryffroy heeft het woord.

Andries Gryffroy (N-VA): Blijft dan enkel de vraag over het technisch reglement voor dergelijke concepten of systemen. Acht u dat opportuun of niet?

De voorzitter: Voor de diepe ondergrond?

Andries Gryffroy (N-VA): Ja. Of laten we de vrije markt toe en laten we iedereen boren op zijn manier?

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

Robrecht Bothuyne (CD&V): Ik dank u voor uw uitgebreide antwoord, minister. Er wordt enorm veel voorbereid. Op elk aspect dat we aangehaald hebben, kunt u aantonen dat u ermee bezig bent. Er zijn een aantal zaken op komst.

Met betrekking tot het technisch reglement heb ik begrepen dat er vanuit de sector geen vraag naar is en dat de VREG daar niet verder aan werkt.

De voorzitter: Het technisch reglement omtrent warmte dan.

Minister Turtelboom heeft het woord.

Minister Annemie Turtelboom: We voorzien in een decretale basis voor het technisch reglement, maar er is op dit moment geen echte nood om er een uit te schrijven. Als die nood er komt, zal men met die decretale basis vrij snel kunnen ageren.

We kunnen de vrije markt laten spelen, mijnheer Gryffroy, maar onder bepaalde voorwaarden. Het gaat wel over boringen in de diepe ondergrond waar huizen op staan. De voorwaarden moeten echt wel vervuld zijn en de degelijkheid gegarandeerd.

Het is goed om de vraag te stellen, maar we zijn momenteel nog bij VITO bezig met de proefboringen. Janssen Pharmaceutica moet nog starten. We staan aan het begin van hopelijk een mooi maar toch ook nog lang proces.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Andries Gryffroy aan Annemie Turtelboom, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over het EPC-attest voor huurwoningen – 3010 (2014-2015)

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: De heer Gryffroy heeft het woord.

Andries Gryffroy (N-VA): Uit een verhuurdersenquête blijkt dat slechts 2 procent van de huurders zelf actief vraagt naar het EPC-attest (energieprestatiecertificaat) van de huurwoning. Conform de Vlaamse regelgeving dient de verhuurder van een woning verplicht een EPC te hebben op het ogenblik dat hij de woning te huur aanbiedt. Daarenboven dient de verhuurder dit EPC voor te leggen aan potentiële huurders. Terwijl de verhuurder het originele exemplaar bijhoudt, wordt aan de huurder een kopie van het EPC bezorgd.

Een EPC geldt voor tien jaar, tenzij er belangrijke werken worden uitgevoerd. Het attest is een zinvol instrument dat heel wat informatie verschaft aan de huurder, ook over het energieverbruik. Zo kan hij een inschatting maken van de energiekosten.

Ik was dan ook verwonderd dat slechts 2 procent van de huurders zelf naar het attest vraagt. Er zijn geen cijfers over het aantal verhuurders dat een certificaat aanbiedt.

Wat kunt u ondernemen om het EPC-attest van huurwoningen beter bekend te maken bij potentiële huurders? Wat zijn mogelijke sancties indien verhuurders geen EPC laten opmaken of kopie overhandigen aan de huurder? Worden inbreuken actief opgespoord?

De voorzitter: Minister Turtelboom heeft het woord.

Minister Annemie Turtelboom: De verhuurdersenquête, waarnaar u verwijst, is mij niet bekend. Dat is een probleem. Ik heb enkel een klein artikel met wat cijfermateriaal teruggevonden in de pers. Het is dan ook zeer moeilijk om op basis van het voorgelegde cijfer van 2 procent conclusies te trekken en maatregelen voor te stellen.

Dat het EPC op bepaalde vlakken zijn doel mist en geen meerwaarde biedt: ik dacht dat we allemaal die conclusie al getrokken hadden. Op zich zijn deze cijfers dus niet verwonderlijk. Een huurder is niet de persoon die de energie-investeringen aan een huurwoning moet uitvoeren; deze zijn altijd uit te voeren in samenspraak met de verhuurder.

Er is inderdaad een split incentive als het gaat over het energiezuiniger maken van woningen. De verhuurder maakt de investeringen; de huurder heeft het voordeel van de lagere energiekosten. De verhuurder heeft ook nog de mogelijkheid om de huurprijs bij te stellen aan het einde van een periode bij een 3-6-9-contract, na 3 jaar dus. De mogelijkheden zijn beperkt, maar er zijn wel mogelijkheden. Ik zeg dit erbij omdat het weinig gekend is. De drempel voor de verhuurder om te investeren in energie-efficiëntie, zegt men, ligt bij de huurder. Maar er zijn dus oplossingen.

Wat voor mij veel belangrijker is, is dat 71 procent van de verhuurders bereid is investeringen te doen in de woning als hierdoor de huurprijs mag worden opgetrokken. In dat verband zal het initiatief van mijn collega Homans om een energiecorrectie door te voeren, cruciaal zijn om al dan niet investeringen uit te lokken. Voor mij is dat nog altijd de kern van de zaak, ook al zijn er vandaag al mogelijkheden.

U weet, en ik besef ook tegelijkertijd, dat het EPC vandaag te weinig meerwaarde biedt voor verhuurder en huurder. Daarom werk ik via het Renovatiepact aan het renovatieadvies. Verhuurders vragen ook dat zij worden bijgestaan in de fasering van de werken, daarom moeten we bij deze hervormingen ook aandacht hebben voor ontzorging.

Dit zijn voor mij de twee belangrijkste aandachtspunten. Maar huurwoningen zijn voor mij heel belangrijk, want een groot deel van de woningen zijn in slechte staat. Via het Renovatiepact moeten we goed nadenken hoe we die woningen versneld kunnen aanpakken.

Als laatste punt is het momentum waarop een renovatie geïnitieerd kan worden, cruciaal. Bij huurwoningen is dit minder van belang. Huurwoningen worden nu eenmaal meer overgedragen dan woningen in eigendom.

Dat betekent dat een verhuurder meer kansen heeft om tijdens de levenstermijn van een woning een energetische renovatie te doen. Daardoor verbetert het comfort van de woning. Maar het nadeel is dat in een bepaalde periode, ook al is die periode beperkt, de woning niet kan worden verhuurd. Dat is dan ook weer een drempel voor de verhuurder om het te doen, omdat hij dan huurinkomsten moet derven.

De problematiek van de kwaliteit van de huurwoningen is echt een zorg voor mezelf maar zeker ook voor minister Homans. Wij zoeken naar manieren om incentives te creëren. Het grote verschil tussen bijvoorbeeld Duitsland en Vlaanderen is dat je daar heel grote verhuurderscorporaties hebt die vele tientallen woningen in patrimonium hebben en waarbij het een onderdeel is van een beleggingsportefeuille. Blijven investeren in die beleggingsportefeuille houdt de portefeuille op termijn op niveau. In Vlaanderen hebben we heel veel verhuurders die twee of drie appartementen verhuren. Dat wordt beschouwd als een aanvullend inkomen en veel minder als een beleggingsportefeuille die op termijn op niveau moet worden gehouden. Dat maakt dat ik niet zomaar naar het buitenland kan kijken om te weten welke voordelen daar gelden, om ze dan hier in Vlaanderen te implementeren. De structuur van

onze verhuurdersmarkt is gewoon anders dan in Duitsland, Nederland of Frankrijk. Het is, net zoals bij de energie-efficiëntie bij bedrijven, mijnheer Bothuyne, iets waar we moeten blijven zoeken om ingangen te vinden. We hebben ingangen, net zoals bij de bedrijven, maar het zou allemaal sneller moeten kunnen.

De voorzitter: De heer Gryffroy heeft het woord.

Andries Gryffroy (N-VA): Het was een artikel in Het Belang Van Limburg, dat het had over de verhuurdersenquête van 8 september.

Minister Annemie Turtelboom: Dat is het enige wat we vinden. De enquête zelf vinden we niet.

Andries Gryffroy (N-VA): Ik heb daarmee het probleem willen aankaarten. Er is een discrepantie tussen de verhuurders en de huurders. U hebt mijn vraag gedeeltelijk beantwoord. Het is misschien nuttig dat we deze vraag ook eens stellen aan minister Homans, die bezig is met dergelijke initiatieven.

De voorzitter: De heer Danen heeft het woord.

Johan Danen (Groen): We hebben al een paar keer, ook in de plenaire vergadering, gesproken over de EPC-attesten. We hadden het ook over het gebrek aan kwaliteit ervan. De kwaliteit van het advies bij de energierenovatie laat ook vaak te wensen over. Minister, ik hoor in uw antwoord dat u aan dat laatste wilt werken, dat u dat advies wilt verbeteren. Zijn er in het EPC-atteest als dusdanig nog verbeteringen vast te stellen, zodat we daar een beter kwalitatief instrument van kunnen maken? Als er iets kwalitatief niet zo goed is, ga je daar minder aandacht aan besteden. Dat is misschien een van de verklaringen waarom huurders daar minder naar vragen. Minister, zijn er al stappen gezet om dat instrument op te waarderen?

De voorzitter: Minister Turtelboom heeft het woord.

Minister Annemie Turtelboom: Dat is een van de redenen waarom we in het Renovatiepact ook de optie van een woningpas hebben opgenomen. Dit doen we niet om extra papieren te introduceren, die zijn er al genoeg, maar om het attest meer een leidraad te laten zijn voor wat er moet gebeuren. Vandaag is er het attest met de waarden, punt. Maar die waarden zijn van belang om te zien hoe we ze het snelst kunnen doen dalen. Kun je dat door het dak te renoveren, of moet je muren aanpassen? In plaats van een waarde moet het veel meer een interpretatie zijn, zodat je kunt weten wat je moet doen om de grootste rendementen te halen en waarmee je het best kunt starten. Het moet veel meer een leidraad zijn. Het moet je helpen bij wat je moet doen in plaats van enkel te zeggen dat de woning energetisch niet in orde is. Uit alle enquêtes blijkt dat de nood aan ontzorging groot is. Dat rapport kan je helpen om te 'lezen' wat je met je woning moet doen.

We werken dit najaar aan de verbetering van de opleiding. We weten dat de kwaliteit ervan niet altijd voldoende is. Dat bleek onlangs nog uit een onderzoek van Het Nieuwsblad.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Tinne Rombouts aan Annemie Turtelboom, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over het actieplan energiefraude – 3017 (2014-2015)

Voorzitter: de heer Robrecht Bothuyne

De voorzitter: Mevrouw Rombouts heeft het woord.

Tinne Rombouts (CD&V): Eerder dit jaar hadden we in de commissie al een bespreking over het actieplan energiefraude, naar aanleiding van een aantal productie-installaties die niet correct werden aangemeld bij de distributienetbeheerders. Installaties werden bijvoorbeeld vroeger ingeschreven dan ze effectief in dienst waren. Zo kon men aanspraak maken op extra subsidies. Er werden zelfs installaties aangemeld die in de realiteit nooit geplaatst werden, maar waarvoor er dus wel groenestroomcertificaten werden uitgereikt.

Minister, naar aanleiding van enkele vragen om uitleg en schriftelijke vragen, onder andere van de heer Bothuyne en van mezelf, gaf u duidelijk aan dat energiefraude bestrijden een van uw prioriteiten is. Dit is ook opgenomen in het regeerakkoord en in uw beleidsnota. De detectie en preventie van energiefraude moet voorkomen dat onveilige situaties ontstaan door niet-aanmeldingen bij de netbeheerder. De behandeling van de dossiers van zonnepanelen zal van de Vlaamse Regulator van de Elektriciteits- en Gasmarkt (VREG) naar de distributienetbeheerders gaan, zoals we uit een van uw antwoorden konden opmaken. Zij zouden een uniek loket creëren voor eigenaars van zonnepanelen. De distributienetbeheerders hebben zo meer middelen in handen om fraude op te sporen en te vermijden. Momenteel moeten zij voor de vaststelling van fraude een beroep doen op de politie. Een ander probleem is dat de sanctionering heel wat administratieve rompslomp en dus ook kosten met zich meebrengt.

Minister, wij zijn bezorgd over het actieplan energiefraude. Ook wij willen die thematiek opvolgen. Daarom stel ik u een opvolgvraag.

U gaf aan dat u de distributienetbeheerders de opdracht hebt gegeven om een voorstel uit te werken. Minister, hebben Infrax en Eandis een gemeenschappelijk voorstel aan u overgemaakt over nieuwe mogelijke beheersmaatregelen? Wanneer hebben zij dat gedaan?

In welke mate werd dit gebruikt om te komen tot een globaal actieplan energiefraude? Wat is de stand van zaken van de opmaak van dit actieplan? Kan de timing die u hebt opgegeven, worden aangehouden? Indien niet, waarom heeft het opstellen van het actieplan eventueel vertraging opgelopen? Welke eventuele knelpunten zijn er naar boven gekomen?

Hebt u al zicht op de maatregelen die opgenomen worden in het actieplan?

Zult u actief communiceren over het nieuwe actieplan? Waarom wel of waarom niet? Hoe zult u hierover communiceren?

De voorzitter: Minister Turtelboom heeft het woord.

Minister Annemie Turtelboom: Eandis en Infrax hebben op 25 september 2015 hun gemeenschappelijk voorstel voorgesteld aan mijn kabinet en administratie. Ook de elektriciteits- en gasleveranciers waren op dat overleg aanwezig.

In dit overleg werd vastgesteld dat er in eerste instantie nood is aan een decretaal kader inzake energiefraude. Een eerste tekstvoorstel hiervoor wordt op dit moment uitgewerkt. Ik zou het voorontwerp van decreet nog dit najaar voor een eerste principiële goedkeuring willen voorleggen aan de Vlaamse Regering. Het zal dus waarschijnlijk pas in het voorjaar van 2016 naar het parlement komen. In het voorontwerp van decreet zal bijvoorbeeld aan de netbeheerders de taak opgelegd worden om energiefraude op te sporen en vast te stellen en zullen zij extra bevoegdheden krijgen. Als ze nu iets weten, kunnen ze niet ageren of hebben ze geen administratieve bevoegdheden. Zij krijgen ook mogelijkheden inzake gegevensuitwisseling en datamining met het oog op de detectie van energiefraude. Door de elektriciteitsfactuur heb je al heel wat gegevens waardoor je niet op pad moet gaan om de oranje of rode lampen te detecteren.

Naast dat decretale initiatief zijn er nog vier andere werven gedetecteerd, waar we nog mee wachten omdat het overleg daarover nog bezig is. Ik kan u wel al meegeven dat acties en monitoring, maatregelen rond de recuperatie van kosten, communicatie en sensibilisering en de samenwerking met andere diensten de grote topics zijn in het actieplan.

Ik wacht dus tot het overleg is afgerond, om dan een volledigere communicatie te kunnen doen. Ik zou willen streven naar een eerste principiële goedkeuring binnen de Vlaamse Regering in het najaar.

De voorzitter: Mevrouw Rombouts heeft het woord.

Tinne Rombouts (CD&V): Bedankt, minister. Ik begrijp dat u afhankelijk was van de distributienetbeheerders, die hun informatie moesten aanleveren. Er was in het begin aangegeven dat ze dat in de zomer zouden doen en dat u uw actieplan begin oktober zou kunnen uitrollen. Ik heb begrepen dat daar wat vertraging op zit, doordat u afhankelijk was van derden.

Voor het voorontwerp wilt u in het najaar een eerste principiële goedkeuring in de regering, maar hebt u voor de andere vier werven ook zicht op de timing? Wat is de timing van dat overleg? Dat is ook wel interessant om te weten in functie van de opvolging. Wat de vier werven betreft, heb ik begrepen dat dat in een breed overleg met de sector zit. Plant u ook overleg met het parlement? Hoe kunnen wij meer inzicht krijgen in die vier werven?

De voorzitter: De heer Danen heeft het woord.

Johan Danen (Groen): Ik zou ten eerste ook willen vragen dat het parlement daarbij betrokken wordt. En ten tweede, minister, zou ik willen weten hoe u ervoor kunt zorgen dat het actieplan een dynamisch gegeven blijft. Zoals u wellicht weet, zijn fraudeurs altijd een stapje voor op de controleurs. Als je een statisch actieplan hebt, loop je het risico dat er zaken gebeuren en dat je heel ver achter de feiten aanholt. Hoe zorgt u ervoor dat we echt 'state of mind' zijn en op tijd kunnen ingrijpen als we iets verdachts zien gebeuren in de markt?

De voorzitter: Minister Turtelboom heeft het woord.

Minister Annemie Turtelboom: De bedoeling is dat we het actieplan samen met het ontwerp van decreet voorstellen en dat dus, op het moment dat we het ontwerp van decreet naar de Vlaamse Regering brengen, ook het actieplan en de andere zaken duidelijk zijn.

Uw opmerking over een dynamisch gegeven is heel terecht, maar dat zit ook duidelijk in de manier waarop we het actieplan nu opbouwen. Het moet inderdaad een dynamisch gegeven zijn, want wat vandaag geen fraude is, kan bij wijze van spreken morgen wel als een fraudemechanisme ontdekt worden of ontstaan.

De voorzitter: Mevrouw Rombouts heeft het woord.

Tinne Rombouts (CD&V): Mag ik ervan uitgaan dat we dat in het najaar dan ook hier in het parlement zullen bespreken?

Minister Annemie Turtelboom: We kunnen daar uiteraard altijd een gedachte-wisseling rond organiseren.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Johan Danen aan Annemie Turtelboom, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over het energiepact – 3042 (2014-2015)

VRAAG OM UITLEG van Robrecht Bothuyne aan Annemie Turtelboom, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over het energiepact – 9 (2015-2016)

VRAAG OM UITLEG van Andries Gryffroy aan Annemie Turtelboom, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over de energievisie en het energiepact – 33 (2015-2016)

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: De heer Danen heeft het woord.

Johan Danen (Groen): In de plenaire vergadering van 10 juni jongstleden werd de tekst van de resolutie betreffende het komen tot een energievisie en een energiepact en de rol daarin van het Vlaams Parlement aangenomen. In die resolutie werd aan de Vlaamse Regering gevraagd om voor de Septemberverklaring 2015 een traject uit te tekenen voor de voorbereiding van de Vlaamse energievisie: "Het Vlaams Parlement vraagt de Vlaamse Regering om voor de Septemberverklaring 2015 een traject uit te tekenen voor de voorbereiding van de Vlaamse energievisie en om hiervoor zo snel mogelijk de werkgroepen op te starten die dit kunnen concretiseren en zo snel mogelijk, en bij voorkeur tegen september 2016, deze energievisie en dit energiepact ter stemming voor te leggen in het Vlaams Parlement en over de toepassing van deze energievisie en dit energiepact jaarlijks te rapporteren aan het Vlaams Parlement."

Minister, wat is de stand van zaken? Werd er samen met de federale en andere gewestregeringen al een traject uitgetekend? Zo niet, wat is de timing dan?

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

Robrecht Bothuyne (CD&V): De resolutie betreffende het komen tot een energievisie en energiepact en de rol daarin van het Vlaams Parlement, die op 10 juni kamerbreed is goedgekeurd en die door alle partijen in dit parlement mee ondersteund werd, bevatte inderdaad ook een timing. De bedoeling was om tegen de Septemberverklaring 2015, die we vorige week gehoord hebben, een traject uit te tekenen voor de voorbereiding van de Vlaamse energievisie en zo snel mogelijk werkgroepen op te starten om een en ander te concretiseren, zodat we tegen volgend jaar, eind september 2016, een energievisie en een eventueel energiepact kunnen voorleggen aan het Vlaams Parlement. De bedoeling was ook dat daar een jaarlijkse rapportering over zou worden georganiseerd.

Dit alles is het best niet alleen een Vlaams verhaal, maar een verhaal dat in een bredere context past, samen met de federale en de andere deelstaatregeringen. Het moet ook passen in de hele beweging rond de Europese energie-unie.

We hebben de Septemberverklaring intussen dus achter de rug, maar helaas stond daar bijzonder weinig in te lezen over de voorbereiding van een Vlaamse energievisie. We weten ook niet of er werkgroepen zijn opgestart, of hoe het zit met het overleg met de Federale Regering. Ik heb wel in de kranten gelezen dat minister Marghem sinds kort weer over het energiepact spreekt en dat ze het op die manier weer op de agenda wil krijgen. Hopelijk doet ze dat in overleg met de bevoegde deelstaatsministers.

Het is mijns inziens een bijzonder cruciaal punt. Energievisie en energiepact moeten tegemoetkomen aan een vraag die al heel lang leeft in de brede energiesector. Zowel bij producenten en leveranciers als bij consumenten wordt de vraag naar een langetermijnvisie vanuit de overheid gesteld, onder meer om investeringszekerheid te bieden voor de noodzakelijke investeringen in ons energiesysteem.

De bevoegdheden zijn verdeeld over de verschillende bestuursniveaus. Het is dan ook cruciaal dat die samenwerken, elk vanuit hun eigen bevoegdheid. Hopelijk leidt dat tot een breed gedragen energiepact, met zo veel mogelijk partijen. Een maatschappelijk draagvlak is in dezen cruciaal, wat ons betreft.

Minister, wat is de stand van zaken in de voorbereiding van de Vlaamse energievisie? Heeft er al overleg plaatsgevonden met de Federale Regering en de andere deelstaatregeringen over de opmaak van een gemeenschappelijke energievisie?

De voorzitter: De heer Gryffroy heeft het woord.

Andries Gryffroy (N-VA): Ik hoef uiteraard niet te herhalen wat de collega's al gezegd hebben, behalve dat de Septemberverklaring de deadline was om het voorbereidingstraject en de werkgroepen op te starten. Volgens wat ik lees en hoor, gaat het niet altijd gemakkelijk, als men tegelijk op federaal niveau hetzelfde wil doen. Anderzijds was het schema wel heel duidelijk.

Vlaanderen kan ook alleen een energievisie opmaken. Die zal dan misschien niet zo uitgebreid zijn als wanneer je ook het federaal niveau erbij zou nemen, maar wij hebben voldoende bevoegdheden waarop we zelf kunnen ageren. Het gaat dan over distributienettarieven, die ook sturend zullen werken. Het gaat dan over hernieuwbare energie, warmtenetten enzovoort. Er is dus heel veel waaromtrent we zelf al een visie kunnen opmaken. Wat we niet zullen kunnen doen, is transport en de grote productie, maar al de rest is mogelijk. Als men dat dan vanuit het federale niveau mee zou kunnen onderschrijven, zou je natuurlijk een groter energievisieverhaal en een groter energiepactverhaal krijgen.

Mijn vraag is dus ingegeven door ongeduld, minister. Kunt u mijn ongeduld wegnemen?

De voorzitter: Minister Turtelboom heeft het woord.

Minister Annemie Turtelboom: Wij bereiden op dit ogenblik een nota voor met de strategische lijnen voor de Vlaamse energievisie. We zijn in eerste instantie gestart met de bedoeling om het samen te doen met het federale niveau. Ik vond dat namelijk het meest logische, om tot één energiepact en één visie te komen, met de drie gewesten en het federale niveau. Op een bepaald moment hebben we gemerkt dat er in ons land andere dynamieken zijn – om het voorzichtig uit te drukken – tussen de gewesten en het federale niveau. Dat heeft mij op een bepaald moment doen besluiten dat ik vooral ook voor Vlaanderen de visie wou uitschrijven, en dat we dan wel zouden zien hoe snel de dynamieken met de andere gewesten en het federale niveau zouden gaan.

Die strategische lijnen hebben betrekking op de ontwikkeling van hernieuwbare energie, de verbetering van energie-efficiëntie, de voorziening van flexibiliteit in het energiesysteem, de financiering van het energiebeleid en van energie-investeringen en de 'corporate governance' van het energiebeleid. Het is de bedoeling om voor die strategische lijnen de relevante thema's voor verdere actie, onderzoek en overleg af te bakenen, waarrond dan werkgroepen kunnen werken.

Vooruitlopend hierop verrichten werkgroepen voor bepaalde thema's al voorbereidend werk, bijvoorbeeld in het kader van het Fast Lane Project, het

Renovatiepact. Intussen zitten we natuurlijk niet stil wat de uitwerking van het beleid betreft. De voorbereiding van de Vlaamse energievisie zal focussen op thema's die passen in de gewestelijke bevoegdheden. Voor de bevoegdheids-overschrijdende thema's zullen we met de andere overheden samenwerken in het kader van het overleg dat federaal minister van Energie Marghem hierrond heeft opgestart, maar waarvoor de concrete timing nog onduidelijk is. De dynamiek is niet overal hetzelfde.

Op initiatief van de federale overheid werd al enkele keren met de gewesten overlegd over de opmaak van een gemeenschappelijke energievisie. Er werden werkgroepen opgericht, meer bepaald rond interconnectie en governance, het concept om samenwerking te testen.

De nota die in voorbereiding is, zal niet alleen de strategische lijnen en de agenda voor verdere actie, onderzoek en overleg bevatten, maar zal ook het procesmatige traject om tot een energievisie te komen, uittekenen. Deze nota zal uiteraard rekening houden met de resolutie van het Vlaams Parlement hierover.

Zoals gezegd, zijn vooruitlopend op dit traject al werkgroepen opgestart, onder meer de werkgroepen in het kader van het Fast Lane Traject voor windenergie, de werkzaamheden in het kader van het Renovatiepact, de werkgroep flexibiliteit bij de VREG, enzovoort. Het is duidelijk dat de methodieken die de verschillende werkgroepen zullen gebruiken, evenals de deelnemers en de betrokkenen, kunnen variëren naar gelang van de thema's.

In het kader van het overleg op initiatief van de federale minister werd voor de zomer informeel overlegd met de federale en Waalse collega's. Het is echter op dit moment niet precies duidelijk welk traject zij zullen uittekenen. Daarom heb ik een aantal maanden geleden beslist dat ik uiteraard wil samenwerken met de Federale Regering – en ik hoop dat de dynamiek daar binnenkort flink aantrekt – maar als dat niet lukt, dan wil ik op een bepaald moment ook zelf onze visie bepaald en geformuleerd hebben.

In het najaar willen we met deze nota naar de Vlaamse Regering gaan. We hebben dus een vrij drukke agenda voor het najaar. Daarna bezorgen we de nota uiteraard ook aan het Vlaams Parlement.

De timing van de hervorming van de energiepremies heb ik al in mijn antwoord op een eerdere vraag gegeven. Waarschijnlijk zullen ze starten op 1 juli 2016. Het klopt niet dat enkel de totaalrenovatie nog zal worden gesubsidieerd. Totaalrenovatie zal belangrijk zijn, maar keuzevrijheid ook. Totaalrenovatie is namelijk niet voor iedereen haalbaar of nodig. We zullen dus blijven werken met deelrenovaties, maar totaalrenovatie wel meer stimuleren, omdat we merken dat de combipremies van vandaag echt wel werken.

De voorzitter: De heer Danen heeft het woord.

Johan Danen (Groen): Dank voor uw antwoord, minister. Ik ben blij te horen dat er al heel wat dingen gebeuren, maar de bedoeling van een energievisie of een energiepact is nu net te komen tot een gecoördineerd en samenhangend geheel. Daarom vroeg ik ook naar een traject daarvoor. Als dat nog dit najaar rond kan zijn, dan hoop ik dat we die nota snel krijgen.

Ik vind het jammer dat de dynamiek in de andere gewesten en in de Federale Regering anders is, maar ik ben ook blij dat u daarop niet wacht om zelf al iets te doen. Als ik me niet vergis, hebben de Federale Regering en de Waalse Gewestregering ook een soort energiepact goedgekeurd of is dat in voorbereiding. Als dat snel wordt afgerond, geeft dat misschien een bijkomende dynamiek om de samenwerking uit te breiden.

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

Robrecht Bothuyne (CD&V): Dank voor uw antwoord, minister. Gisteren las ik in de krant dat minister Marghem “werkt aan een interfederaal energiepact”, en dan had ze het onder andere over het belang van een gedecentraliseerd distributiemodel, slimme elektriciteitsnetten en dergelijke meer. Ze had het dus eigenlijk over Vlaamse bevoegdheden. Van mij mag ze daarover uiteraard een mening hebben, en ik ben heel blij dat ze werkt aan een interfederaal energiepact, het is alleen een beetje verontrustend dat u dat dan nog niet weet. Het lijkt erop dat de communicatie tussen u en uw federale collega voor verbetering vatbaar is.

Ik heb inderdaad begrepen dat het Waals Parlement een resolutie heeft goedgekeurd die min of meer dezelfde richting uitgaat als de Vlaamse. Dus ook Wallonië heeft de nood aan een langetermijnvisie op het energiebeleid op de agenda geplaatst. Het is nu uw taak, minister, om samen met uw federale en Waalse collega die visie voor te bereiden, maar ik hoop ook dat niet enkel de regeringen en de ministers daaraan zullen werken. Alle actoren moeten erbij betrokken worden en zich zoveel mogelijk kunnen scharen achter de uitgangspunten en visies in het uiteindelijke energiepact. Het is goed dat de Vlaamse Regering niet wacht, maar uiteindelijk moet het Vlaamse beleid zich wel in een federaal en Europees kader inschakelen. Als we het morgen eens zijn over de doelstellingen die collega Gryffroy in zijn conceptnota over batterijen heeft neergepend, dan heeft dat natuurlijk een onmiddellijke impact op de federale bevoegdheden rond bevoorradingszekerheid en opslag. In die zin bewijst collega Gryffroy dat Vlaanderen beter niet alleen werkt, maar in samenspraak met de federale overheid en andere deelstaten en liefst ook in een Europees verband, waar er onder de leiding van commissaris Šefcovic toch ook heel wat beweegt.

De voorzitter: De heer Gryffroy heeft het woord.

Andries Gryffroy (N-VA): Minister, u zegt dat er heel wat aan het gebeuren is, maar ik mis de coördinatie, de stuurgroep die alle actoren moet bevragen en aansturen. Dat vragen we ook heel duidelijk in de resolutie: een stuurgroep die boven alle verschillende belangengroepen staat.

Collega Bothuyne, u haalt terecht aan dat mijn conceptnota over batterijen een impact heeft op wat de Federale Regering zou kunnen beslissen. Interfederale energiepacten zijn leuk en we moeten inderdaad niet alleen, maar samen werken, maar we kunnen ook een voortrekkersrol spelen. Niemand verhindert ons om het voorbeeld te geven en het voortouw te nemen in de plaats van onderdanig af te wachten. Ik weet dat collega Leen Dierick mijn tekst heeft meegenomen naar het federale parlement en dat ook onze resolutie daar momenteel circuleert. Ook Ecolo heeft iets ingediend. Dat is de dynamiek van het federale parlement, maar daarom moeten wij in Vlaanderen nog geen afwachtende houding aannemen. We kunnen inderdaad een trekkersrol spelen, ook al hebben bepaalde thema's een link met de andere gewesten of het federale niveau. Dat zullen we op dat ogenblik dan wel uitvechten.

De voorzitter: Minister, ik begrijp dat u een voorstel van tekst wil uitwerken, maar de commissie is bezorgd over de manier waarop aan de resolutie invulling wordt gegeven. De boodschap van de resolutie is vooral dat we tot een breed gedragen initiatief willen komen en interparlementair willen werken over de verschillende bevoegdheidsniveaus heen. Hoe denkt u uw tekst in te passen in het traject dat door de resolutie wordt vooropgesteld? U kunt natuurlijk doorgaan, wachten op de reactie van anderen en dan bijsturen, maar dat is niet bevorderlijk voor het creëren van een breed draagvlak en gaat in tegen de geest van de resolutie. Misschien kunt u vandaag nog geen antwoord geven, maar ik wil u toch vragen daarover na te denken.

Minister Annemie Turtelboom: Ik vind het belangrijk dat de visietekst inderdaad breed gedragen is, ook op het terrein. Een visie komt niet van de minister alleen. Onze planning was eerst naar de regering te gaan en dan het debat met het parlement op te starten. Ik sta open voor suggesties, maar ik kan moeilijk eerst naar het parlement komen voor ik naar de regering ga.

De voorzitter: We gaan ervan uit dat dat dan principieel goedgekeurd wordt door de regering. Of is dat voordien al afgetoetst met de andere beleidsniveaus? Ziet u daar een rol voor het parlement?

Andries Gryffroy (N-VA): De resolutie wordt daarmee wel volledig onderuit gehaald. Mijn resolutie was zeer technisch opgebouwd, daardoor hebben we kamerbreed ondersteuning gekregen. In eerste instantie werd gevraagd om in de eerste fase een stuurgroep samen te stellen. Ik weet niet of ik daarvoor naar de regering moet stappen, dat zou kunnen. Het is een puur technische aangelegenheid. Er wordt geen uitspraak gedaan of de stoel nu groen of rood of blauw of geel moet zijn.

De voorzitter: Mijnheer Gryffroy, probeer de rust te bewaren. Ik denk niet dat het de bedoeling is om de resolutie onderuit te halen.

Minister Annemie Turtelboom: Neen, absoluut niet.

De voorzitter: Integendeel, ik heb net aan de minister gevraagd om na te denken over de invulling van de resolutie en over de weg die zij wil afleggen. De vraag was of ze dan eerst naar de regering gaat en of er dan een principiële beslissing komt, wat ze daar dan zou brengen en hoe ze dit en andere parlementen bij de resolutie zal betrekken. Dat is de vraag, maar ik kan me voorstellen dat het ineens veel is.

Minister Annemie Turtelboom: Laat er mij zeker even over nadenken. Een visie moet gedragen zijn door zo veel mogelijk mensen. Het is niet de bedoeling om een of ander onderuit te halen. We moeten zo breed mogelijk gaan. Met de andere parlementen, dat weet ik niet. Ik werk op het Vlaamse niveau. In de eerste maanden wou ik samenwerken met de federale overheid. Ik wou samen tot een visie en een pact komen, maar de dynamiek is in de verschillende gewesten anders. Het gevaar bestaat dat het 2018 wordt en dat we nog altijd onze eigen visie niet hebben neergeschreven. Ik hou het bij Vlaanderen en het Vlaams Parlement, anders zit ik weer bij mijn eerste gedacht. Dan loop ik het risico dat ik pas in 2017 of 2018, als de legislatuur meer dan halfweg is, een visie of een pact heb. Dat vind ik niet wenselijk.

Dus laat me even denken hoe ik met respect voor het parlement maar ook respect voor mijn coalitiepartners en de regering, de twee met elkaar kan verzoenen. Ik kan moeilijk met een tekst naar het parlement komen die nog niet op de regering is geweest. Laat me kijken met welke methode we dat gaan aanpakken.

Johan Danen (Groen): Ik wil ook benadrukken dat de resolutie geen vodge papier is, en dat ze kamerbreed is goedgekeurd. Ik wil me houden aan wat we daar gestipuleerd hebben. Er is een traject vooropgesteld. De coördinatie is de kern, of daarmee moet men starten.

Ik wil de vraag van de heer Gryffroy echt ondersteunen. Ik vind dat ook heel belangrijk. Er gebeurt heel wat, maar het komt erop aan naar een gecoördineerde aanpak te gaan. Ik vraag u met aandrang om daar snel werk van te maken.

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

Robrecht Bothuynne (CD&V): Dezelfde aandrang is bij iedereen aanwezig, denk ik. Iedereen voelt de noodzaak aan om resultaten te boeken met de energievisie en het energiepact. U hebt gelijk dat u niet meer wilt wachten op anderen om onze eigen visie neer te pennen. Ik ga er dan ook van uit dat u vrij snel met resultaten zult komen, zowel qua aanpak als qua inhoud. Ik hoop dat u zo snel mogelijk overleg pleegt met uw federale collega, zodat ze, als ze zich nog eens uitspreekt over Vlaamse bevoegdheden, dat kan doen op basis van de kennis van de Vlaamse beleidskeuzes. Dan kunnen we effectief tot een interfederaal pact komen.

Andries Gryffroy (N-VA): Mijn vraag is dus duidelijk: ten eerste de aanpak. De inhoud moet bottom-up komen. We moeten de visie nog niet invullen maar wel bedenken hoe we het concept, het traject gaan aanpakken. Of u eerst naar de regering wilt gaan, dat is uw zaak.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Andries Gryffroy aan Annemie Turtelboom, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over de Europese energieregels – 31 (2015-2016)

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: De heer Gryffroy heeft het woord.

Andries Gryffroy (N-VA): Vanaf 26 september 2015 geldt een nieuwe Europese regelgeving voor verwarmingstoestellen en warmwatertoestellen. Er worden twee eisen vooropgesteld. Ieder toestel moet een minimale energieprestatie hebben en voldoen aan milieucriteria. Dat gebeurt via een label. We hebben intussen genoeg discussies gehad over labelen, over de manier van labelen en over de uitreiking van certificaten.

De markt formuleerde echter tal van bemerkingen. Ze staan in mijn vraag vrij technisch omschreven. De minimale energieprestatie geldt niet voor alle toestellen. Men maakt een onderscheid tussen installaties tot 70 kilowatt en dan tot 400 kilowatt. Binnen een bepaald label zouden gradaties mogelijk zijn. De timing van januari 2018 zou ook een probleem vormen. Vaak staan de toestellen in appartementsgebouwen beheerd door een syndicus. Daar moeten niet alleen ontzettend veel installaties worden vervangen, maar ook een schouw, want het zijn atmosferische ketels, ze moeten in een gesloten verbrandingskamer staan. Men waarschuwt de consument om zich niet te laten overdonderen en snel snel een toestel te kopen zonder label maar met gigantische kortingen. Ten slotte waarschuwt men voor de achterpoortjes. Als men enkel de brander vervangt en niet de ketel, moet men niet voldoen aan het label, enkel als men een volledige installatie vervangt.

De Europese regelgeving moet worden omgezet. We doen uiteraard niet aan 'gold plating'. We moeten toch opletten dat er geen misleiding van de consument kan zijn.

In verband met de ketels type B1, dat zijn de atmosferische ketels met een waakvlam, hoe gaat u deze implementatie aanpakken?

Ik heb ernaar gezocht en niets gevonden. De federaties/organisaties geven geen feedback, enkel de markt zelf. Hebt u wel informatie gekregen van beroepsfederaties? Moet er bijgestuurd worden, ja of nee?

De voorzitter: Minister Turtelboom heeft het woord.

Minister Annemie Turtelboom: De handhaving van de Europese verordeningen inzake ecodesign en productlabeling is de bevoegdheid van de federale overheid, namelijk de FOD Leefmilieu en de FOD Economie. Vanuit de Vlaamse overheid heeft het Vlaams Energieagentschap (VEA) het initiatief genomen om de communicatie naar de burger zo veel mogelijk te stroomlijnen om de consument zo duidelijk mogelijk te informeren. Hiervoor werd vanaf mei 2015 een tijdelijke werkgroep samengesteld, met vertegenwoordigers van de Vlaamse Confederatie Bouw en de Bouwunie, diverse vertegenwoordigers van de overheid, namelijk het VEA, het beleidsdomein Leefmilieu, Natuur en Energie (LNE), de FOD Leefmilieu, de FOD Economie en het Waalse Gewest, en de verwarmingssector en aanverwanten, namelijk de Belgische sectorassociatie voor thermische technieken (ATTB), Cedicol, de Koninklijke Vereniging van Belgische Gasvaklieden (KVBG-Cerga) en de Organisatie voor Duurzame Energie Vlaanderen (ODE Vlaanderen).

Het resultaat van deze werkgroep is de samenstelling van een uitgebreide lijst met veelgestelde vragen, gevalideerd door de deelnemers van de werkgroep. Ze staan sinds begin september op www.energiesparen.be van het VEA. Een groot deel van de vragen handelt over de verplichting om al dan niet een condensatieketel te plaatsen in appartementsgebouwen. De huidige Europese verordening staat als overgangsmaatregel tot 1 januari 2018 toe om, in geval van een gemeenschappelijke schouw, alsnog een open, atmosferische ketel, de zogenaamde B1-ketel, te plaatsen.

Vooraf vanuit veiligheidsoverwegingen raadt de Vlaamse overheid aan in geval van vervanging zo veel mogelijk nu al de schouwaanpassing door te voeren en een condensatieketel te plaatsen.

Bijsturing van de verordening moet op Europees niveau worden geregeld. Via de tijdelijke werkgroep worden diverse problemen gesignaleerd aan de bevoegde administraties op het federale niveau.

Andries Gryffroy (N-VA): Als ik het goed begrijp, is die werkgroep niet op bijkomende opmerkingen gekomen waardoor er zaken zouden moeten worden bijgestuurd.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Andries Gryffroy aan Annemie Turtelboom, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over de Klimaatdoelstellingen – 34 (2015-2016)

VRAAG OM UITLEG van Andries Gryffroy aan Annemie Turtelboom, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over de Waalse groene energieuquota – 35 (2015-2016)

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: De heer Gryffroy heeft het woord.

Andries Gryffroy (N-VA): Minister, ik stel mijn vraag op basis van de vraag die mijn collega An Capoen stelde in de Kamer aan uw federale collega, minister Marghem, of we voor CO₂-uitstoot de klimaatdoelstellingen nog kunnen halen tegen 2020. Het antwoord was dat dit misschien zou kunnen als resultaat van een boekhoudkundige meevaller. Volgens projecties zouden we in het begin van 2013 beter scoren. Tegen het einde van het traject zou men eerder iets slechter scoren. Als reden hiervoor werd de economische crisis genoemd. We zouden de overschotten die nu gecreëerd zijn, bij manier van spreken cumulatief meenemen naar het einde toe.

Minister Marghem zei ook dat de werkelijke evolutie pessimistischer kon zijn dan de projecties. In dat geval zouden er bijkomende inspanningen nodig zijn om die doelstellingen te kunnen halen.

Ik heb hierover vroeger al eens een vraag gesteld. Aan de 50.250 kiloton CO₂ die we moeten schrappen, moet er nog eens 7000 kiloton worden toegevoegd. We hebben ondertussen nog altijd geen akkoord tussen de verschillende gewesten over de verdeling van de inspanningen. Daarover bestaat ook discussie.

Uiteindelijk gaat dit over mijn volgende vraag, die hier ook bij aansluit. Voorzitter, ik stel voor dat ik deze twee vragen samen neem. *(De voorzitter stemt hiermee in)*

Er is dus geen akkoord tussen de gewesten. Nochtans is die verdeling een belangrijke voorwaarde. Kijk maar naar wat de Waalse minister van Energie Paul Furlan zegt: "Ik ga de overschotten die we in Wallonië hebben, verkopen aan het buitenland." Wij zijn voor hem ook buitenland, hij zou ze dus ook aan ons kunnen hebben verkocht. Maar neen, met 'buitenland' bedoelt hij het buitenland voor België. En zo zitten we in een knettergekke situatie. Enerzijds is er minister Marghem, die zegt dat we de prognoses waarschijnlijk niet zullen halen en dat er dus een tandje bij moet worden gestoken en dat we dus meer CO₂ zullen moeten besparen. Anderzijds zijn de gewesten het nog niet eens over de verdeling van de inspanningen. In Wallonië verkoopt men ze aan het buitenland voor een waarde van 150 miljoen euro op vijf jaar tijd.

Straks moeten we naar Parijs om over die klimaatdoelstellingen te discussiëren. Ik vroeg eerder al of de doelstelling van 10,5 procent voor Vlaanderen haalbaar is. Moeten wij niet, als er dan toch nog tussen de gewesten moet worden gediscussieerd, zeggen dat wij die 10,5 procent niet kunnen halen? De discussie zal gaan over wat het ons kost. Wat kost het ons als we de doelstelling niet halen, en wat kost het ons om die doelstelling wel te halen?

Minister, bent u het eens met minister Marghem dat er bijkomende inspanningen zullen moeten worden geleverd? Of denkt u dat wij boekhoudkundige meevallers hebben en dat wij daardoor minder inspanningen zullen moeten doen? Dat is natuurlijk een contradictio in terminis die je moeilijk verkocht krijgt. Welk gevolg heeft dit voor Vlaanderen? Die inspanningen moeten nog verdeeld worden. Wat is uw standpunt ten aanzien van de uitspraken van minister Furlan over het verkopen van de overschotten van de groenestroomproductie? Wat is de timing in verband met de verdeling van de inspanningen over de verschillende gewesten?

De voorzitter: Minister Turtelboom heeft het woord.

Minister Annemie Turtelboom: Voor uw vraag over de klimaatdoelstellingen moet ik u verwijzen naar mijn collega Joke Schauvliege, die daarvoor bevoegd is. Zoals u weet, zijn de Belgische klimaatdoelstellingen nog niet verdeeld. Indien na deze lastenverdeling zou blijken dat Vlaanderen de doelstelling inzake broeikasgasemissiereductie niet zou halen en er bijkomende interne maatregelen noodzakelijk zouden zijn, dan zouden bijkomende maatregelen in het beleidsdomein Energie kunnen worden genomen. Ik wijs er echter op dat we nu al bijkomend beleid inzake het stimuleren van hernieuwbare energie en energie-efficiëntie ontwikkelen. Ik verwijs bijvoorbeeld naar de 'fast lane' en naar de 'clean power for transport', de vergroening van de verkeersfiscaliteit, enzovoort.

In afwachting van een intra-Belgische verdeling gaat de Vlaamse Regering voorlopig uit van de indicatieve hernieuwbare energiedoelstelling van 10,5 procent in 2020. Om die voorlopige Vlaamse doelstelling te halen, worden verschillende initiatieven uitgewerkt. Ook de niet-ETS-doelstelling (Emissions Trading System) is voor Vlaanderen momenteel nog niet gekend. In het Vlaams Mitigatieplan 2013-2020, dat op 28 juni 2013 werd goedgekeurd, is rekening gehouden met

een indicatieve niet-ETS-reductiedoelstelling van min 15 procent voor Vlaanderen. Om tijdig onze bijdrage aan de internationale en Europese klimaatdoelstellingen te leveren, gaat de prioriteit naar de uitvoering van alle interne maatregelen die technisch en economisch uitvoerbaar zijn en die maatschappelijk aanvaardbaar zijn. Kostenefficiëntie is voor mij natuurlijk van cruciaal belang.

De EU bepaalt inderdaad dat de lidstaten een deel van hun nationale bindende doelstelling voor hernieuwbare energie kunnen realiseren in samenwerking met andere lidstaten. Dit kan onder andere door de overdracht van statistieken door een lidstaat die een groter aandeel hernieuwbare energie realiseert dan haar doelstelling, aan een lidstaat die te kort komt. In de richtlijn wordt bepaald dat dergelijke statistische overdracht er niet mag toe leiden dat een lidstaat die statistieken overdraagt, de nationale doelstelling niet zou realiseren. In dat geval zou je iets aan het verkopen zijn zonder dat je zelf je doelstelling haalt.

Het Waalse Gewest zou dus alleen statistieken kunnen overdragen in het geval België boven de 13 procent stijgt, wat de doelstelling is die Europa aan België heeft gegeven. Op dit moment is die 13 procent nog niet verdeeld en is het ook nog niet duidelijk of we die zullen halen. Het is dus voorbarig om te spreken over of je gaat verkopen of niet, omdat je eerst vasthangt aan de Belgische doelstelling.

Er is dus ook nog geen Waalse doelstelling. Laat staan dat Wallonië kan zeggen dat het meer dan zijn eigen doelstellingen heeft bereikt en dus gaat verkopen. Er zitten op een heel aantal vlakken nog – hoe zal ik het zeggen – gaten in.

Bovendien moeten dergelijke afspraken tot stand komen op het niveau van de lidstaten. In het geval van België betekent dit dat er, om de betreffende samenwerkingsmechanismen te kunnen benutten, hiervoor een aan de bevoegdheidsverdeling aangepast institutioneel kader moet worden gecreëerd. Het samenwerkingsakkoord over de 2020-lastenverdeling zou een geschikt instrument zijn om dit institutioneel kader te creëren en om passende afspraken tussen de federale overheid en de gewesten te maken over het gebruik van de samenwerkingsmechanismen voor het behalen van de Belgische doelstelling en subdoelstellingen voor hernieuwbare energie.

De verdeling van inspanningen van de Belgische klimaat- en energiedoelstellingen wordt momenteel besproken in politieke werkgroepen in de schoot van de Nationale Klimaatcommissie. De Vlaamse Regering zal haar verantwoordelijkheid blijven opnemen in dit overleg. In afwachting van de intra-Belgische lastenverdeling worden al volop inspanningen geleverd. Het is hier een beetje hetzelfde als met het Energiepact en de Energievisie. In de ideale wereld maak je dit op het federale niveau, samen met de drie gewesten, en doe je het snel. Hetzelfde geldt voor de lastenverdeling. Toen ik merkte dat dat 'snel' toch niet zo snel is, heb ik voor mezelf bepaald hoe ik de lasten verdeel, zoals ik in het begin heb gezegd, om dan te zeggen wat mijn doelstelling is. Daarom heb ik na een paar maanden gezegd wat mijn doelstelling is en waar ik naartoe werk. Komt er op een bepaald moment een lastenverdeling en moet ik bijsturen, dan zal ik op dat moment bijsturen, want anders verlies ik te veel tijd.

Wij blijven daar dus aan werken. Wij werken aan die 10,5 procent, waarbij we inzetten op groene stroom, groene warmte en energiebesparing. Ik ga, zoals bij het Energiepact en de Energievisie, vooruit en we zien wel hoe snel de dynamiek van het andere er komt. Ik geef eerlijk toe dat ik een jaar geleden anders was gestart, in een andere dynamiek. Ik dacht toen dat ik het zo snel mogelijk wilde weten. Maar goed, ik denk dat het beter is om het nu zo aan te pakken.

De voorzitter: De heer Gryffroy heeft het woord.

Andries Gryffroy (N-VA): Ik vind het geruststellend dat wat in de media door minister Furlan werd gezegd, waarschijnlijk een rood 'ballonneke' was en dat hij dat dus niet zomaar eenzijdig zal kunnen doen.

U zegt ook duidelijk dat we niet kunnen blijven wachten op die inspannings-verdeling tussen de gewesten. Volgens mijn informatie zit het daar compleet vast. U verwijst door naar uw collega Schauvliege, maar het zit volledig op slot. Over anderhalve maand is er de klimaatconferentie in Parijs. Ik denk dat we daar serieus zullen afgaan.

Ik heb ook gehoord dat de Senaat een oplossing zou bieden. Zij zouden daar nog eens transversaal over redeneren, maar ik heb daar een stokje voor gestoken. Als men daarmee begint ... *(Opmerkingen. Gelach)*

Men komt er tussen de gewesten onderling niet uit, dus dan zal de Senaat het maar oplossen? Dat is ook niet de oplossing. Dat heeft totaal geen zin. Dat is gewoon het probleem verschuiven. *(Opmerkingen)*

Ik weet dat Groen dit niet graag zal horen, maar ik ben nog altijd benieuwd naar wat de boete of de kost zal zijn als we die 10,5 procent niet halen, en wat de kost is om die 10,5 procent wel te halen. Dat houdt mij de laatste tijd heel veel bezig. Het is leuk om die doelstelling te halen, en misschien moeten we daar ook naartoe als we ambitie willen hebben en innovatief willen zijn, maar wat is, puur economisch en kosteneffectief gezien, de kost als we het niet halen, en wat is de kost om het wel te halen?

De voorzitter: De heer Danen heeft het woord.

Johan Danen (Groen): Ik blijf het een heel vreemd idee vinden dat we binnen België niet overeenkomen om die dingen te verdelen. Ik ben blij dat u zegt dat de Vlaamse overheid haar verantwoordelijkheid neemt, minister. Hoor ik u dan ook zeggen dat anderen dat niet doen?

Collega Gryffroy vroeg naar de timing, maar ik vrees dat er geen timing vooropgesteld is. Ik zou dat graag eens uit uw mond horen. We moeten tot een overeenkomst komen, maar die timing kan tot in het oneindige lopen. Ik vind dat heel vreemd. Ik deel de vrees van collega Gryffroy dat we in Parijs helemaal zullen afgaan als we zelfs intern in ons land niet overeen kunnen komen.

De voorzitter: Minister Turtelboom heeft het woord.

Minister Annemie Turtelboom: We zullen pas op 31 december 2020 te laat zijn. Maar goed, eigenlijk zijn we nu al te laat met onze intra-Belgische verdeling, maar je bent met vier, en als er geen hiërarchie is tussen die vier, dan heb je geen akkoord zolang er geen akkoord is met die vier. Ik had echt gehoopt dat we bij de start van de legislaturen, die nu ook eens samenvielen, vrij snel tot een akkoord zouden komen. Ik heb daar een aantal maanden echt in geïnvesteerd, en we doen dat nu nog altijd. Ik had echt gehoopt dat het zou lukken, maar als je op een bepaald moment merkt dat het er niet echt in zit, heb je twee opties: ofwel wacht je tot er een akkoord is en intussen doe je niets, ofwel bepaal je op een zeker moment je eigen doelstelling en je eigen focus, en ga je daarvoor. Dat laatste heb ik gedaan.

Mijnheer Gryffroy, het is niet duidelijk wat de sanctie is als je dat percentage niet haalt. Maar eigenlijk interesseert mij dat ook niet zo. Ik wil gewoon vooruitgaan. Ik wil zo veel mogelijk hernieuwbare energie realiseren. Ik wil dat aan een kostenefficiënt tarief doen. Ik wil mijn verantwoordelijkheid daarin opnemen. En of er nu al dan niet een boete volgt, vind ik voor mijzelf en mijn beleid minder relevant.

Ik zou het nog scherper kunnen stellen. Stel dat Europa er niet zou zijn, dan zou ik nog altijd een ambitie hebben op het vlak van hernieuwbare energie. Die ambitie is er omdat het mijn persoonlijke overtuiging is dat we daar meer in moeten investeren. De keuze is wat mij betreft voor een decentraal model, voor hernieuwbare energie, voor 'demand-side management', voor energie-efficiëntie. Ja, we hebben een Europese doelstelling, maar ik heb gewoon ook een persoonlijke overtuiging en een persoonlijke ambitie. En voor mij zijn die persoonlijke overtuiging en ambitie en de ambitie van de Vlaamse Regering van cruciaal belang.

Ik vind ook het andere debat heel belangrijk en ik hoop dat we er, zeker naar aanleiding van Parijs, uit raken, bijvoorbeeld ook met het klimaatfonds, dat bij collega Schauvliege zit. Ik weet dat zij er ongelooflijk veel tijd en energie in stopt. Maar goed, als je met vier bent, moet je met vier een akkoord hebben, maar op dit moment lukt dat niet. En dus ga ik voluit verder voor mijn eigen beleid, want zonder Europa zou ik die overtuiging ook hebben.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Andries Gryffroy aan Annemie Turtelboom, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over de energielening – 36 (2015-2016)

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: De heer Gryffroy heeft het woord.

Andries Gryffroy (N-VA): Dit jaar worden ongeveer 3500 Vlaamse energieleningen verwacht, voor in totaal 15 miljoen euro, maar daar hangen uiteraard ook verschillende kosten aan vast. Zo gaat er 1,4 miljoen euro naar de financiering van de lokale entiteiten. Dat betekent ongeveer 400 euro per dossier. Daarbovenop komen nog allerlei werkings- en financieringskosten, voor een totaal van bijna 2,2 miljoen euro. Alles samen geeft dat 3,6 miljoen euro.

Een Vlaamse energielening kost bijgevolg per dossier meer dan 1000 euro. Daartegenover staan inkomsten van interesten, wat de kost per lening verlaagt tot ongeveer 840 euro. Het gemiddelde ontleende bedrag is een kleine 4300 euro. We vinden die cijfers terug in de samenwerkingsovereenkomst tussen de Vlaamse Regering en het Participatiefonds Vlaanderen.

We zijn dan ook eens gaan kijken naar hoe de aanvragen gebeuren en hebben de vergelijking gemaakt met het aanvragen van een renovatielening bij de bank voor energiebesparende maatregelen. Daaruit blijkt dat ook de administratieve lasten voor die Vlaamse energielening vrij hoog zijn. De bank vraagt bijvoorbeeld een loonbrief van één maand, voor de Vlaamse energielening vraagt men drie maanden. De identiteitskaart wordt ingelezen op het bankkantoor, voor de Vlaamse energielening moet je zelf voor een kopie zorgen. Een aanslagbiljet is niet nodig voor de bank, maar moet je wel toevoegen bij de Vlaamse energielening, terwijl dat perfect digitaal opvraagbaar zou moeten zijn. Er is zelfs een klevertje van de mutualiteit nodig voor de Vlaamse energielening, wat niet nodig is bij een bank. De eindafrekening van elektriciteit en aardgas is niet nodig bij de bank, maar moet wel toegevoegd worden voor de Vlaamse energielening. Idem dito voor een huurovereenkomst.

We zien dus dat daar op een aantal zaken zou kunnen worden bespaard, bijvoorbeeld door sommige zaken niet meer op te vragen, of automatisch te laten digitaliseren, waardoor de administratieve lasten zouden verminderen.

Minister, ziet u mogelijkheden om de Vlaamse energielening verder te rationaliseren qua administratieve lasten? We spreken over een gemiddeld ontleend bedrag

van 4300 euro. Daartegenover staat een kost van meer dan 800 euro. Hebt u een bepaald ambitieniveau om de kosten tot een bepaald niveau omlaag te brengen?

We stellen ook vast dat veel lokale entiteiten analoog werken. Alles gebeurt dus nog via een papieren invulformulier. Kan Vlaanderen in dat verband eenmalig een ondersteuning organiseren, door een digitaal platform aan te bieden waarbij het grootste deel van het werk online kan gebeuren en een groot deel automatisch zou kunnen worden opgevraagd en gecontroleerd?

De voorzitter: Minister Turtelboom heeft het woord.

Minister Annemie Turtelboom: De administratieve behandeling van de energieleningen gebeurt op lokaal niveau, bij de energiehuizen. Het is bij hen intern dat de procedures worden bepaald door de kredietcommissies. Het zijn immers de energiehuizen die de kredieten verstrekken en die daartoe erkend zijn. Zij gaan daarbij zeer behoedzaam te werk, gelet op de vaak precaire doelgroep waaraan de lening wordt verstrekt.

Het is een aanpak die loont, zeker als je kijkt naar het zeer lage percentage van wanbetaling waarmee zij geconfronteerd worden. Op dit ogenblik is dat maar 0,05 procent van de totale portefeuille. Het aantal risicodossiers bedraagt ook maar 0,5 procent. Daar mogen we heel fier op zijn. Dat is een bijzonder goed resultaat, gegeven de problematiek en de doelgroep waarvoor men werkt.

Er wordt voor geopteerd om geen administratieve kosten aan de particulieren door te rekenen. Wij hebben die bevoegdheid over de Vlaamse energielening sinds 1 januari 2015.

We zijn gestart met de energielening zo veel mogelijk in de markt te zetten. Het systeem moest zo veel mogelijk worden geharmoniseerd om goed te kunnen werken. Het budget is dit jaar opgetrokken van 15 naar 30 miljoen euro. Op basis van de huidige statistieken zullen we onze 30 miljoen ook volledig nodig hebben dit jaar. Het is niet dat we aan 'overshooting' hebben gedaan. Waar er op het federale niveau een onderbenutting was, hebben wij een verdubbeling van het budget gedaan. Tegen het einde van het jaar is de verwachting dat de 30 miljoen op zijn. We mogen fier zijn. Vlaanderen heeft de bevoegdheid overgenomen en die meteen een boost gegeven en verbeterd.

Voor het administratieve proces hebben we niet onze tijd verloren door eerst maanden na te denken hoe we dat konden verbeteren. We hebben de bevoegdheid overgenomen. De FRGE-lening (Fonds ter Reductie van de Globale Energiekost) is een energielening geworden, er is wat geharmoniseerd, het budget is verhoogd en we zijn beginnen te werken. We moeten nu nagaan of het administratief eenvoudiger kan. Ik wou aan het begin van het jaar geen maanden tijd verliezen door eerst de procedures te bekijken om dan te constateren dat de onderbenutting nog groter was dan op het federale niveau. Nu moeten we dat wel onder de loep nemen. We zullen een evaluatie maken. We willen samen met het Participatiefonds Vlaanderen aan de energiehuizen een heel gesofisticeerd digitaal kredietbeheersysteem aanbieden, waardoor we bepaalde dingen die op papier gebeuren, kunnen wegwerken.

Ik ben vooral blij dat we een heel goeie start hebben genomen. Er is een duidelijke vraag. We zitten al boven 3000. Het federale niveau benutte van de 15 miljoen maar 10 tot 12 miljoen euro. Wij zullen op 30 miljoen euro zitten, wat goed is. Uw punten van kritiek zijn wel terecht, en die moeten we nu aanpakken.

De voorzitter: De heer Gryffroy heeft het woord.

Andries Gryffroy (N-VA): Ik ga akkoord met uw visie: eerst vooruitgaan en daarna kijken of de administratie kan worden vereenvoudigd. Ik had van een

aantal mensen gehoord wat ze moesten doen en welke documenten ze moesten kopiëren. Ik ben blij dat er een digitaal platform komt.

Ik wijs erop dat de werkmiddelen die de lokale entiteiten krijgen, beduidend onvoldoende zijn. Ze krijgen nu 400 euro. Na ontvangst van intresten komen ze uit op minstens het dubbele. Blijven de werkmiddelen gelijk, ook al zou het aantal dossiers verdubbelen? Of zult u meer ondersteuning geven?

De voorzitter: Minister Turtelboom heeft het woord.

Minister Annemie Turtelboom: We zijn dat aan het bekijken. Niet elk dossier heeft veel dossierkosten. Met de energielening kun je nu ook zonnepanelen plaatsen. De administratiekost daarvoor is beperkter dan wanneer het gaat om een audit of het plaatsen van isolatie in een complexe woning. Zomaar een lineaire verhoging doorvoeren, vind ik heel moeilijk omdat er een differentiatie moet worden gemaakt. Als uit alle statistieken blijkt dat 'ontzorging' van belang is, moet ik zorgen dat ik vooral daarop werk via de energiehuizen. We bekijken het. Ik ken de bekommernis van de energiehuizen, die vinden dat het te zwaar aan het worden is. Dat is ook niet de bedoeling. Als daar een bottleneck ontstaat, zal het succes van de energieleningen onder druk komen te staan.

De voorzitter: De heer Gryffroy heeft het woord.

Andries Gryffroy (N-VA): Dat klopt. De energiehuizen hebben nu ongeveer 1,5 miljoen euro te kort. Als het aantal dossiers nog stijgt, kan dat nog hoger oplopen. Ik veronderstel dat u daarmee zult terugkomen naar de commissie zodat we het kunnen evalueren.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Andries Gryffroy aan Annemie Turtelboom, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over de uitrol van de slimme meter – 86 (2015-2016)

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: De heer Gryffroy heeft het woord.

Andries Gryffroy (N-VA): Begin juni hebben we gediscussieerd over de slimme budgetmeters. U hebt toen gezegd dat dit het voorwerp uitmaakte van een 'proof of concept'. Het Vlaams Energieagentschap had een bestek uitgeschreven voor de praktische uitrol van de slimme meters. Er bestonden immers te veel studies en analyses vanuit specifieke invalshoeken zonder dat er een allesomvattende analyse was. Die zou eind september klaar zijn. Hebt u daar al resultaten van of is het te vroeg?

De voorzitter: Minister Turtelboom heeft het woord.

Minister Annemie Turtelboom: Het is te vroeg. Ik was te voluntaristisch over de planning van de aanbestedingsprocedures. Ik dacht de studie nog voor de zomer te kunnen aanbesteden. De aanbesteding zal pas eind oktober kunnen beginnen. Resultaten van een studie vragen waarvan de toewijzing nog niet is gebeurd, is heel complex. U zult uw vraag later nog eens opnieuw moeten stellen.

De voorzitter: De heer Gryffroy heeft het woord.

Andries Gryffroy (N-VA): Toen u dat aankondigde voor eind september, dacht ik al dat het niet zou lukken. Ik zal blijven aandringen omdat de slimme meter

voor de toekomst cruciaal is. Er is mijn conceptnota over batterijtechnologie, maar er zijn nog andere discussies. Een snellere afrekening met de juiste gegevens kan ook met een slimme meter. Het heeft tal van voordelen, maar het moet kosteneffectief zijn. Ik zal binnen een zestal weken de vraag nog eens stellen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.